

CONTES DE NADAL

25è i 26è concurs

2012 – 2013

CONTES DE NADAL

25è i 26è concurs

2012 -2013

index

CONTES PREMIATS AL 25è CONCURS DE CONTES DE NADAL

Categoria aleví

Primer premi: <i>La revolta dels tions</i> , de Lluç Sasplugas Vázquez	<u>08</u>
Finalista: <i>En Cerní i l'aventura</i> , de Josep Vidal Panadero	<u>12</u>

Categoria infantil

Primer premi: <i>El Diwali del Sr. Waterson</i> , d'Ona Pujol Puy	<u>16</u>
Finalista: <i>200 grams de Nadal</i> , de Maria Arqués Rubió	<u>20</u>

Categoria juvenil

Primer premi: <i>desert</i>	
Finalista: <i>desert</i>	

Categoria adult

Primer premi: <i>Rosebud</i> , d'Iñaki Rubio Manzano	<u>26</u>
Finalista: <i>Una bona feina</i> , de Ramon Esquerré Cirera	<u>38</u>

CONTES PREMIATS AL 26è CONCURS DE CONTES DE NADAL

Categoria aleví

Primer premi: <i>Una aventura nadalenca</i> , de Pol Martos Altimir	<u>46</u>
Finalista: <i>Una estrella diferent</i> , de Marc Masete Josa	<u>50</u>

Categoria infantil

Primer premi: <i>On són els galets?</i> de Núria Garcia Segarra	<u>54</u>
Finalista: <i>Històries de l'àvia Antònia</i> , de Marta Codina	<u>58</u>

Categoria juvenil

Primer premi: <i>Cor de gel</i> , de Míriam Daravano Ferreira	<u>62</u>
---	-----------

Categoria adult

Primer premi: <i>Enric Patou, d'ofici: venedor de troncs</i> , de Jordi Trébol Ibarz	<u>72</u>
Finalista: <i>El dinar de Nadal</i> , d'Àurea Ponsa Vidales	<u>76</u>
Finalista: <i>Pessebre vivent</i> , de Manel Gibert Vallès	<u>84</u>

ACTES DELS CONCURSOS	<u>88</u>
----------------------	-----------

**CONTES PREMIATS
AL 25è CONCURS DE
CONTES DE NADAL**

Categoria
aleví

la revolta dels tions

Cada any, a principis de desembre, i no el 25!, hi ha una nit màgica en què baixen els tions a les portes de les cases. És un camí ple d'obstacles i llarg, però ells el fan amagant les potetes i rodolant. I sabeu què? Si els mires, s'amaguen! Però un any van decidir que no baixaven. Tots s'havien enfadat.

—Ens donen tot de golafretries —va murmurar el tió més vell.

—Gairebé no tenim afecte. Volem pessigolles! —va dir un altre tió.

—A més, a mi em fan menjar les peles i els pinyols de les fruites —va dir un tió amb veu de fideu.

—Només ens volen perquè els caguem joguines. Jo només cago torrons, neules i cava!

—I la resta de l'any no ens vénen a veure. No els agrada el bosc, que és casa nostra!

—Sí, es passen tot el dia jugant a la PSP —es queixaven tots.

—Sabeu què? Aquest any no baixarem. Almenys jo! —va dir un altre amb cara de molt enfadat.

I tots van quedar que no baixarien. I vet aquí, dit i així fet, no van baixar!

Mentrestant, tots els nens i nenes, i inclús els pares i les mares, estaven molt i molt preocupats. Al pati de l'escola un nen va dir que no havia arribat el tió a casa seva i tots van dir que a casa seva tampoc.

De sobte, un va dir:

—Tinc una idea! Per què no anem a veure al troncòleg?

I tots van respondre:

—Troncòleg, no! Es diu llenyataire!

—Ai! Sí! —va dir el noi que havia tingut la idea.

A tots els nens els va semblar bé i el més gran va dir:

—Segur que en sap molt, de troncs i de tions. Qui vota per anar a la tarda a veure el llenyataire?

I tots van aixecar la mà.

Aquella mateixa tarda, després de l'escola, tots els nens van anar xino-xano a la cabana del llenyataire, que era al bell mig dels prats, i van picar a la porta.

—Què voleu? —va dir el llenyataire.

—Tu que en saps tant, de la fusta, ens podries dir per què no vénen els tions a les cases? —va dir el més petit dels nens.

—Ummmm! Bona pregunta —va murmurar el vell llenyataire—. Potser estan enfadats. Per què no proveu d'anar a parlar amb ells a la muntanya?

—Però si els tions no parlen! —va dir una nena amb dues cues i cara trista.

—Encara que no parlin amb vosaltres, us escolten i us veuen —va dir el llenyataire.

I així va ser com, després de molts anys, els nens van tornar a passejar per la muntanya.

I un tió, quan els va veure, va dir:

—Amagueu-vos! Ràpid!

Lluc Sasplugas Vázquez, 9 anys

1r premi categoria aleví

Els nens cridaven:

—Tions! Som nosaltres i solament venim a buscar-vos!
Però els tions no responien.

I un nen va dir:

—Aquí no hi ha cap tió. L'únic que veig és brutícia. Llaunes, paperets, bosses de plàstic i, fins i tot, ampolles de vidre.
—Això és molt perillós! —va dir la nena de les dues cues—. Per què no ho recollim?
—Això mateix! Per què no ho recollim? —va repetir el nen més gran.

I tots els nens van començar a recollir la brutícia i a posar-la a les motxilles, que ràpidament van quedar ben plenes. Mentrestant, els tions anaven mirant i pensaven que aquells nens començaven a fer coses bones una vegada per totes. I s'anaven dient a cau d'orella: «Potser sí que baixarem.»

De sobte, un nen va cridar:

—Mireu, aquest tronc és un tobogaaaaaan!!

I tots els nens van anar-lo a veure per pujar-hi. Com que era tan divertit, després, un dels nens va construir un gronxador amb unes branques d'abet. Tots els nens van córrer a jugar-hi i se'ls sentia riure per tot el bosc.

La nena més petita va dir:

—Mireu, què és això??

I un dels nens va dir:

—Jo diria que és un cep perquè té espuma a baix. Per què no te l'emportes a casa? És comestible!

La nena va dir, molt sorpresa, que no ho sabia i va començar a buscar per si en trobava un altre.

Els tions, quan veien els nens tan distrets i que descobrien tantes coses, es petaven de riure però dissimulaven perquè no sabessin que eren allà.

Però els nens no se'n adonaven, perquè també reien. I un nen es va adonar que ja era tard.

—S'està fent fosc. Hem de tornar a casa.

—Per què hem d'anar a casa si podem acampar? Solament cal avisar les mares!

Però el nen més gran va dir:

—Però si som a l'hivern! Vinga! Anem cap a casa! Mentre tornaven, tots els nens explicaven que s'ho havien passat molt bé al bosc i que hi tornarien per fer més excursions. Fins i tot, un dels nens va dir que era molt millor que jugar als videojocs.

Abans d'arribar a casa es van trobar el llenyataire i li van ensenyar el munt d'escombraries que havien recollit.
—Heu fet una bona feina al bosc! Per cert, heu trobat els tions? —va preguntar el llenyataire.

Tots els nens van posar una cara trista perquè ja no recordaven que havien anat al bosc a buscar-los. Però, de sobte, un dels nens va dir que s'ho havien passat molt bé i que havien après moltes coses.

—Jo he collit uns ceps!

—Jo he fet un gronxador!

—I jo he baixat per un tobogan.

El llenyataire, tot content, va dir que havien après moltes coses, i una de molt important: el bosc és divertit i millor que res. Tots van dir que tenia raó.

I quan es van acomiadar del llenyataire, el més graciós va dir: —Adéu, troncòleg! —I tots es van posar a riure. Tornant a casa, van començar a sentir uns sorolls estranys. Pssssssssrrrrrrsssss... Però no veien d'on venien.

Quan van arribar a casa, els pares ja havien posat el sopar a taula. Van començar a sopar i tots els nens van sentir que algú trucava a la porta. La van anar a obrir i a terra, davant del portal, amb cara de cansat, un tió mort de fred s'hi van trobar. Quina alegria! El van portar a dins i li van donar una mandarina i un plàtan amb pell.

Aquella tarda, els nens havien après moltes coses al bosc però encara n'hi havia una que no sabien: als tions no els agrada la pell de la fruita.

en Cerni i l'aventura

Hi havia una vegada un petit país que es deia Andorra, situat entre França i Espanya. Allà hi havia molta gent sense feina i cada vegada marxaven més famílies.

En Cerni, un nen de Canillo, molt eixerit i espavilat, va pensar que això no podia ser. Arribava l'hivern i calia que nevés per a obrir les pistes d'esquí i així guanyar molts diners i que tothom pogués treballar.

Va arribar el mes de desembre i no queia ni un floquet de neu. En Cerni veia que molts dels seus amics marxaven i va decidir fer un viatge al Regne dels Déus.

Una vegada decidit, ho va explicar a la seva mare i la seva mare li va contestar.

—Si estàs segur del que vols fer, t'hi deixo anar, però vigila molt.

Tot seguit, va rumiar amb quin mitjà hi podia anar. No podia ser cap transport convencional, però recordava que hi havia un amic seu, bruixot, que tenia un drac màgic i va decidir demanar-li si l'hi deixava.

I les va passar magres per a arribar al magnífic Regne dels Déus. Quan va començar el recorregut, tot era tranquil i calmat, fins que va arribar a un vidre que no sabia com travessar; de cop, se li va aparèixer una bruixa que li va dir que l'única manera de travessar el vidre era fent una prova.

En Cerni li va demanar:

—Quina prova he de passar?

—Has d'anar a recórrer el món! —va exclamar ella.

—No tinc gaire temps, bruixa! —va dir, atemorit, en Cerni.

—En aquest cas, doncs, n'hi haurà prou si fas la volta a Europa!

—Gràcies! —va dir en Cerni—, no saps com t'ho agraeixo.

En Cerni no entenia gaire la raó d'aquella prova, però, com que ja se sap que les bruixes són molt especials, va decidir no dir res i fer el que li deia la bruixa.

Per a en Cerni era molt cansat, tot plegat, i si volia salvar tota aquella gent no podia parar ni un segon, ni una dècima de segon.

Quan va arribar un altre cop al vidre, després de fer la volta a Europa amb el drac, la bruixa el va deixar passar. En Cerni va pensar, per fi, una altra vegada en ruta! Però l'alegria li va durar ben poc, perquè es va topar contra un castell immens, immens. Una altra vegada tenia problemes! Aquell cop era el castell d'una sirena superdolenta, amb un exèrcit de més de tres milions de soldats. La sirena li va dir:

—Noi, no pots continuar el teu camí cap al Regne dels Déus; el meu exèrcit té les ordres de no deixar passar a ningú. Només ho aconseguiries si formessis un exèrcit i aquest derrotés el meu.

—D'acord! —li va contestar en Cerni i, més ràpid que un llamp, va començar a buscar gent per a fer un exèrcit.

Josep Vidal Panadero, 10 anys
Finalista categoria aleví

Al cap de dos dies va començar la batalla del segle, tots dos exèrcits estaven igualats. Va començar la batalla i la primera persona que van ferir va ser la sirena. A en Cerni li va fer pena i va parar la batalla i la va curar, i la sirena, molt agraïda, el va deixar passar.

En Cerni va continuar el seu meravellós viatge amb el seu drac màgic i, per fi, va arribar al palau del Regne dels Déus. Una vegada allà, va demanar pel Déu de les Neus. En Cerni li va explicar la situació que hi havia a Andorra i el Déu li va dir que s'ho havia de rumiar, que estava molt cansat de fer neu, però que faria l'esforç perquè en Cerni havia estat molt valent d'arribar fins allà, i l'esforç es mereixia ser compensat.

Just el dia 24 de desembre a la nit en Cerni va arribar a Andorra i va veure que començaven a caure floquets de neu. Era preciós, i va ser el Nadal més nevat de tots.

Les estacions d'esquí van obrir i tothom va anar a esquiar. Ja no calia que la gent marxés d'Andorra, perquè tothom tenia molta feina en aquell país, sobretot a l'hivern.

Tothom estava molt orgullós d'en Cerni, perquè havia estat molt valent i havia salvat tot el poble d'Andorra.

És per això que cada any, abans de Nadal, se celebra una gran festa, on es convida el Déu de les Neus, i ell, com a regal, deixa anar confeti blanc per tot el país, perquè, així,

tots els nens i les nenes d'Andorra i els de fora puguin anar a esquiar, i la gent pugui mantenir els seus llocs de treball.

Categoria

infantil

el Diwali del Sr. Waterson

Tit. Tiiiiit. Tiiiiit. Bon dia. Avui és 23 de desembre i són les set i zero minuts del matí. Bon dia. Tit. Tiiiiit. Tiiiiit. (Com tornis a fer un altre sorollet, t'estampo a la paret i deixaràs de tocar-me cada matí el que no sona.)

Quan està a punt de renegar en veu alta, apareix de sobte una mà blanca i polida. Un criat clàssic amb americana, pantalons i corbata negres i camisa blanca, i apaga el despertador.

—Bon dia, senyor! Ha dormit bé avui? Són les set en punt. (A tu també t'estamparia a la paret.)

—Quina corbata li agradaria posar-se? La vermella, la blava, la rosa...

Sense dirigir-li ni un sol mot, assenyala la blava. (El blau fa més de ric.) Després s'asseu repenjan l'esquena al capçal del llit i aixeca els braços perquè el servent li col·loqui amb suavitat un tovalló blanc com la mala llet que gasta el seu «amo». Agafa el diari de la safata amb una foto a la portada que sembla una manifestació a l'Índia o en algun lloc semblant.

—Ja els arreglaria, jo, aquesta gentussa. Sempre protestant. Un pic i una pala els donaria i de sol a sol, com els que tinc allà, a Bombai. Pobres d'ells si algun dia es queixessin. I que em vinguin aquests dels drets humans a voler canviar les coses!!! Les acabo ràpid, aquestes bajanades de l'exploació infantil.

El criat assenteix sense portar la contrària, amb el posat de qui ni escolta el que li diuen per no fer-se mala sang.

—Ja esmorzaré a la feina que no tinc temps i haig de fer una reunió amb el meu germà abans d'agafar l'avió cap a Bombai. Vull el xofer a la porta d'aquí a quinze minuts.

La senyora Claire és secretària d'alta direcció del senyor Waterson des de fa quinze anys i ja ho havia estat abans del seu pare, el fundador de les sabates Rimo, una marca de luxe per a clients exigents. El pare sí que era un cavaller, un home que sabia manar. I no aquest malcriat que mana ara, pensava sempre que el veia aparèixer per la porta de fusta del despatx.

—Bon dia senyor Waterson. Ha dormit bé avui? Vol un cafè, una pasta?

(Mira que és lletja i ensabonadora. Si no fos perquè és eficient... Cada matí la mateixa història, reverències, bones paraules, «Bon dia senyor Waterson, ha dormit bé?» Ensabonadors. Quin fàstic que em fan!!! Els trobo tan menyspreables. Em diverteix pensar que tot el seu món gira al meu voltant. Que les seves vides insignificants no són res. Una ordre meva els pot canviar per sempre més.)

—Li he deixat més felicitacions de Nadal damunt la taula. (Nadal! Bon dia, Bon Nadal! Un altre... Bon Nadal! Per què la gent ha de felicitar-se el Nadal? Quina ximpleria. Hipòcrites. Què té, de bo, el Nadal si no tens el compte corrent ple de diners? I no diuen que hi ha tanta crisi...?)

Ona Pujol Puy, 14 anys
1r premi categoria infantil

Doncs, tanta crisi no deu haver-hi si tothom compra regals i tot són desitjos i...)

—Hola, senyor Waterson! Bon dia i bon Nadal! Quan te'n vas? —Qui obre la porta amb un somriure a la cara és en Ted, el germà petit. Alt, guapo, modern, amb ulleres i amb un cert aire de despistat.

(Ara sols faltava aquest. El germanet beneït que tothom té. Si no fos per l'herència, ja veuria on aniria a parar tanta rialleta...)

—Hola, Ted. M'has portat el balanç? Tinc pressa. Haig d'agafar l'avió d'aquí a tres hores.

—És clar. Els números són òptims. Tenim un 5 % de beneficis que avui ja és tot un èxit.

—Què vol dir això?

—Ah, això, és el 0,7 % que destinem a la fundació del pare a la fàbrica de Bombai. Cap nen sense bici.

—No m'ho puc creure. Ets ximple. Qui ha decidit donar aquests calés per a aquells nens? Ja en tenen prou si els donem feina, no creus?

—No, no és suficient per tres raons: 1) és una qüestió de màrqueting, de publicitat. En aquestes dates les sabates Rimo ajuden que els nens pobres puguin pedalejar en una bicicleta; 2) el testament del pare ho exigeix, i 3) així, les autoritats i les ONG d'allà i d'aquí ens deixen tranquils perquè fem treballar nens com els fem treballar, germanet.

—Vols que et digui les meves tres raons per a no donar ni un euro de més a aquesta gent... n'estic fins... de tota aquesta

merda de les ajudes i de la consciència. Jo no en tinc i tu tampoc, germanet meu. Així que, un altre cop, em demanes permís, germanet meu, o el que donis t'ho restaré a tu dels teus ingressos, i, així, podrem dir que és el teu regal de Nadal. Què et sembla, germanet meu?

(En Ted sempre ha estat un babau! Si no fos per mi encara seria més desgraciat del que és...)

En aquest moment, la Claire anuncia per l'altaveu de taula que el cotxe que l'ha de portar a l'aeroport ja és a la porta d'entrada esperant-lo. En escoltar la Claire, en Ted, visiblement molest, es dirigeix cap a la porta però és interromput per en Carles, que li dirigeix una frase amb to sorneguer:

—Que no em dones un petó de Nadal, germanet meu?

Fastiguejat, en Ted avança cap en Carles, li ofereix la mà a contracor i li desitja un bon Nadal allà a l'Índia.

(Segur que deu estar desitjant que l'avió s'estavelli o que desaparegui i no em vegi mai més, i quedar s'ho tot.)

El vol passa com totes les altres desenes de vols que fa cada any en Carles. Però, curiosament, aquest del 24 de desembre, el darrer de l'any, ha esdevingut un viatge especial per a ell. Li encanta baixar de l'avió i dur màniga curta i pantalons curts, i que el sol i la calor li plantin una bufetada a la cara quan puja al cotxe que l'espera amb un xofer amb la gorra plena de suor. I, sobretot, cap indici del Nadal, ni llumetes d'arbres, ni Pares Noels grossos i de mal gust rient constantment amb una campana a la

mà, ni, sobretot, la música de fons de nadaletes amb el «fum, fum, fum».

Un noi de pell fosca, d'uns vint-i-quatre o vint-i-cinc anys, amb americana i gorra i amarat de suor, aguanta un cartell tort amb el nom del senyor Waterson escrit amb un retolador de color negre.

(Mira'l com sua... Quin plaer...)

—Noi. Sóc jo, aquest senyor que esperes.

Atabalat, el xofer no sap si llençar el cartell a terra, no llençar-lo, agafar la maleta. Però el senyor a qui ha vingut a recollir li crida:

—Ets inútil? Au, va, agafa la maleta i cap a la fàbrica. Després ja anirem a l'hotel.

L'aire condicionat alleugera el vent càlid de Bombai.

—Noi. Ei, noi!!! No sabeu la sort que teniu aquí de no celebrar el Nadal ni el Pare Noel.

—Sí, senyor. Nosaltres ja l'hem fet el seu Nadal, fa un mes. Nosaltres en diem Diwali. Els carrers s'omplen de llums i la gent es fa regals. És el nostre Nadal en honor a Ram.

—Aquesta sí que és bona. Resulta que també teniu Nadal.

—El que no tenim, senyor, és el Pare Noel. Tenim Ram i Lakshmi, la deessa de la sort.

—Bé, almenys no el teniu. I avui tampoc no teniu res de res, perquè no celebren res de res.

El noi sap que ha de callar després de la contundència de les paraules del blanc ric i estirat. Quan arriben a la fàbrica, els espera, amb reverències, l'encarregat. Obre la porta amb el cap cot i, somrient, li dóna la benvinguda. Waterson tot just inclina una mica el cap i es dirigeix a unes escales que porten a una caseta. Des d'allà es vigila, per un finestral, centenars de nens i nenes d'entre vuit i deu anys, de mans petites, que encolen el símbol de la marca de les sabates Rimo. Un únic torn d'onze hores per quinze rupies. Un cop feta una mirada general, el senyor Waterson mira uns informes, uns balanços i un prototip de sabata al qual dóna la seva aprovació. Després obre la porta i se'n va. Puja al cotxe i enfila cap a l'Hotel Ritz. Amb el canvi horari, el *jet lag*, les hores, la calor, necessita dormir. Dormir i deixar passar la nit del 24. I així ho fa. Tot just es fica al llit, es queda adormit com un angelet caigut. Després d'una estona, un terrabastall a la cuina *office* de l'habitació el desperta bruscament. El soroll continua. Com si algú estigués remenant la nevera. Amb cura, agafa un penjador de roba gruixut de damunt de la cadira, es dirigeix cap a la cuina i salta sobre algú que està mig ficat a la nevera.

—Ja et tinc, malparit lladre! —crida—. Aixeca les mans enlaire! —torna a cridar.

—Jove, jove. Em vols deixar estar! Que tinc gana. I busco xocolata.

—Ja li donarà xocolata la policia.

—Em dic Lakshmi. Ja fa un mes que vaig venir a buscar dolços de xocolata per a totes les llars dels nens de l'Índia,

però en Ram em va dir que venies i he tornat. He tornat per demanar-te un regal del teu Nadal. Hauries de deixar que els nens de Rimo celebrin un dia de festa amb les seves famílies en una data en què els nens del teu país ho fan.

—Dec estar somniant. Segur.

—Ram em diu que m'afanyi. Vols regalar un dia de festa? Que els nens siguin nens per un dia? Tan sols un dia.

Com a resposta, el senyor Waterson aixeca enèrgicament el braç per pegar aquesta dona boja i fer-la fora de la habitació a cops de penjador. Però, de sobte, l'habitació desapareix i en el seu lloc apareix una esfera de vidre amb neu a terra, un arbre amb llumetes i un Pare Noel que riu i canta nades. (El son deu ser molt profund.)

Quan el Pare Noel fa sonar la campana per tercera vegada, una cara gegant d'un nen de pell fosca sacseja amb una mà petita, petita (com les de la fàbrica) la bola de vidre. I el senyor Waterson es mou de cantó a cantó sense caure a terra, sense moure's del lloc on la neu del terra s'enlaira, on l'arbre de les llumetes fa pampallugues i el Pare Noel riu i riu. El senyor Waterson no diu res quan el nen de la pell fosca amb sabates Rimo crida esverat, agraït pel regal rebut.

200 grams de Nadal

Tot va començar a l'Hotel Mario Ritz d'un petit poble de muntanya anomenat Valín. Aquest hotel era molt conegut, hi anava gent de tot arreu, ja que tenia una magnífica cuina. Els plats eren exquisits, no es trobaven enlloc més. N'hi havia per a tots els gustos: dolços, salats, picants, sucosos...

La cuina, la portava el gran xef, un home amable i molt distingit que era ajudat per quatre cuiners: en Pau, el que cuinava la carn; en Josep, el que cuinava el peix; en Marc, que era el de les salses, i, per acabar, en Joan, un noi jovenet a qui apassionava crear plats nous. Era alt i prim, amb els cabells daurats i unes mans molt àgils per a anar ràpid cuinant. A en Joan, li encantava provar coses noves, però sempre era el xef qui donava l'últim toc, un toc especial als plats creats per en Joan.

S'apropaven les festes de Nadal, el restaurant estava a vessar i el xef, molt neguitós, volia que tot sortís bé.

En Joan sortí del restaurant, donà un cop d'ull al seu entorn i es quedà pensatiu una bona estona. El xef, que necessitava en Joan, sortí a buscar-lo:

—Què et passa, Joan? —preguntà el xef.

—Estic confós, al restaurant sembla que tothom estigui content. En canvi, aquí a fora tothom està malhumorat, gasta per gastar i cada vegada més persones demanen almoïna. Fixa't en aquell senyor, fa hores que està assegut i té el barret buit... no ho entenc... i tu?

—Jo tampoc. Els carrers, tots ben il·luminats, però en aquest poble no brilla la felicitat! Apa, Joan, que tenim molta feina!

En Joan continuà treballant fins a altes hores de la nit, capficat, pensatiu i trist. A la una de la matinada marxà del restaurant i, en sortir al carrer, es trobà davant d'una gran nevada. S'adonà que s'havia deixat el barret a la cuina i tornà a entrar. Veíé que el xef encara era a dins i el més curiós és que no era a la cuina, sinó tancat en un despatx. En Joan decidí espiar-lo per veure què feia el seu cap quan es quedava sol. S'hi apropà silenciosament i començà a observar. De sobte, s'adonà que el xef treia d'un armari una caixa molt gran i, d'aquella caixa de dimensions gegants, en sortí una màquina. En Joan es quedà sorprès i pensà què en devia fer, el xef...

Al principi s'espantà, es va imaginar que aquella màquina podia fer mal a algú. Però, a mesura que va anar observant, veíé que no es tractava d'un mecanisme perillós.

El cap de cuina va treure els ingredients per a fer una sopa d'espàrrecs i els va introduir dins la màquina. En Joan no se'n s'havia avenir, pensava que estava somiant. Què passaria llavors?, es preguntà. La màquina va començar a treure fum i l'única cosa que en va sortir va ser un full. En Joan quedà immòbil i fascinat. L'únic que va veure en aquell full van ser les quantitats exactes dels ingredients d'una sopa d'espàrrecs.

Maria Arqués Rubió, 13 anys

Finalista categoria infantil

En Joan va decidir marxar cap a casa abans que l' enxampessin i n'hi caigués una de bona! Aquella nit no va poder dormir, rumiant en aquella maquinota i la recepta final. En el seu cap res no quadrava, li corrien milers d'imatges però cap fil que les unís i els donés un sentit.

L'endemà en Joan va estar tot el dia pensatiu. De cop i volta i sense saber per què, s'adonà del que era capaç de fer aquella màquina. Un somriure va sortir de la seva boca. Sabia exactament la utilitat que li donaria. Faria la recepta més gran, una recepta única, una recepta meravellosa.

En Joan no es podia entretenir. Havia de començar a dur a terme el seu pla, abans que fos massa tard. Aquell dia tenia la tarda lliure i va decidir anar a comprar. Estava nerviós, la seva idea havia de ser un èxit. Començà amb les guarnicions: un arbre de Nadal, unes quantes llumetes, uns cascavells, i després comprà els torrons, les neules i els massapans. Ja ho tenia tot a punt.

Faltava un dia per Nadal. Es llevà a les tres de la matinada i es dirigí cap al restaurant. Tenia clar el que havia de fer. Anà cap a l'armari, baixà la caixa i en tragué la màquina. Tots els ingredients eren sobre la taula, només calia abocar-los dins la màquina.

Començà amb les guarnicions que decoren totes les cases: l'arbre de Nadal, les llumetes i els cascavells. Després, els ingredients d'un bon àpat de Nadal: els torrons, les neules

i els massapans. No es podia oblidar dels regals que es fan durant aquestes festes: joguines, llibres, perfums i peces de roba... I, finalment, el més important, allò que ell havia guardat sempre en un sac, des de ben petit: els valors. I és que, des que era un minyó, el seu pare li deia que quan es trobés davant de qualsevol situació de la vida, se'n guardés un trosset a la butxaca, ja que, de qualsevol situació, se'n podia treure un valor i se'n podia aprendre moltes coses, i era important tenir-los guardats.

D'aquest sac, en tragué el respecte, l'amor, la unió, la igualtat, la solidaritat, la bondat, l'alegria i la humilitat, tots els valors que no podien faltar per a fer un Nadal perfecte.

Únicament li quedava una última cosa, havia de ser dolça i agradable i havia de convertir tota aquesta barreja en una massa sòlida: la xocolata.

Ja era tot dins la màquina. En Joan va prémer el botó. La màquina començà a treure fum i al cap d'una estona escopí la gran recepta. Era la següent:

- 200 grams de guarnicions.
- 250 grams de regals.
- 300 grams de menjar.
- 600 grams de respecte.
- 500 grams d'unió.
- 450 grams d'igualtat.
- 800 grams de solidaritat.
- 500 grams de bondat.

- 600 grams d'alegria.
- 400 grams d'humilitat.
- 2 quilos d'amor.
- 1 quilo de xocolata.

Ràpidament, començà a barrejar els ingredients i en va fer els bombons més bonics que mai ningú no havia vist. Estava content i il·lusionat. Sabia que aquells bombons portarien la felicitat de Nadal a totes les cases del poble. Aviat sortirà el sol, digué, he de marxar, he d'afanyar-me!

Sortí disparat del restaurant i recorregué tot el poble; passà casa per casa i hi deixà aquells bonics bombons com si fossin un present del Pare Noel.

Arribà a casa seva. Ja era Nadal. Havia aconseguit el seu somni. Entrà a la seva petita cuina i mirà per la finestra. Les famílies sortien de casa seva, felices, unides, repartint rialles i alegria pel carrer. Ningú no estava sol, no hi havia gent demanant almoïna, tothom tenia menjar. Els petits estaven contents amb les seves joguines i els grans s'ajudaven entre ells. Tothom s'estimava.

Per fi, Valín havia aconseguit tenir un GRAN NADAL!

Categoria

adult

Rosebud

Sap, Mr. Bernstein, si no hagués estat tan ric, potser hauria esdevingut millor persona.

Charles Foster Kane, a *Citizen Kane*.

Mai no és massa tard per penedir-se.

Charles Dickens. *Oliver Twist*.

Uns minuts abans, el Jacob hauria somrigut i hauria agraït als déus —als déus que fossin— que haguessin escoltat les seves pregàries, carregades de rancor, que demanaven que les set plagues d'Egipte caiguessin com una maledicció sobre la Magda. Potser el càstig diví no havia estat tan sever i, com a molt, només semblava haver-hi intervingut la deessa Fortuna, que havia provocat la ridícula caiguda de la senyora Vilatorta. Sens dubte, el Jacob hauria fet befa després de veure-la relliscar, entrebancant-se estúpidament amb les sabates de taló, precipitant-se daltabaix de la vorera, gebrada i freda, i acabant estesa de quatre grapes al mig del carrer. Una estona abans se n'hauria fotut, i segur que hauria tombat la cantonada dissimuladament, sense socórrer-la, desitjant que els genolls i els palmells de la seva cap s'haguessin esparracat amb la mateixa fragilitat que, de ben segur, s'havien esquinçat les mitges o la brusa fina de la directiva.

Però ara s'ho mirava astorat, amb la disfressa vermella a la mà, sense saber què fer davant d'aquella situació inesperada. En pocs segons havien canviat moltes coses.

Com molta altra gent, el Jacob havia arribat al Principat uns anys enrere una mica per casualitat. Després d'acabar el doctorat amb menció honorífica, va treballar com a professor a la mateixa Universitat de Barcelona, però quan no li van renovar el contracte per manca de matrícules a les llicenciatures humanístiques, va haver de buscar-se la vida. Algú li va parlar d'Andorra. Un amic d'un amic hi havia pujat dos cursos enrere i feia classes en un institut amb un sou més que acceptable. Per què no, va demanar-se, i poc temps després d'haver enviat el currículum li trucaven oferint-li una plaça eventual. Acostumat a la ciutat, al principi li va sorprendre una mica viure en un país on tothom semblava conèixer-se, però passats uns cursos en feia un balanç positiu, i gràcies a la feina havia anat fent amistats, la majoria del món de l'educació. Aviat va integrar-se i va anar descobrint les particularitats del país, fins a treure l'entrellat de la gastada dita de *fer l'andorrà*. Creia que, protegit per la discreció ancestral de la gent de muntanya, podia fer i desfer, en el seu temps lliure, amb la certesa que ningú no veia res, ni sentia res, ni, encara menys, deia res; però, ves per on, la cosa no anava així, i si mai algú el distingia, per exemple, entre la massa aparentment anònima d'alguna discoteca o un pub un divendres a la nit, el dilluns següent tota l'escola n'anava plena, com si hagués muntat un escàndol a la pista de ball o algú l'hagués enxampat massa begut.

I no era el cas. És cert que molt temps enrere, de ben jove, no havia estat gaire amic del sol i, en canvi, sovint deambulava entre ombres sota els llums foscos d'antres on es fumava

Iñaki Rubio Manzano

1r premi categoria adult

de tot. Era l'època en què els seus amics encara li deien Marley, i no perquè portés *rastes* o altres atributs jamaicans, sinó perquè els fotia gràcia el seu segon cognom, el de la mare, d'origen anglès. És veritat que fumava, però el *reggae* els quedava lluny, a ell i a la seva colla, que, en canvi, s'havien vist seduïts per la rauxa alliberadora de la música i la ideologia *punk*. Van ser anys de bogeria, i en lloc d'anar de campaments i escalfar-se amb focs de camp, va fer moltes altres bestieses. Als seus amics, dir-li Marley els feia gràcia i a ell no el molestava. Així el van conèixer, al principi, a la Facultat de Filosofia, on va interessar-se per pensadors nihilistes, propers a la ideologia anarquista. Però a poc a poc es va anar tornant assenyat, alguns companys passats de voltes van desaparèixer inesperadament, i va adonar-se que no el beneficiava gaire que la gent l'anomenés pel cognom de la mare, malgrat que el sentit original del nom no tenia res a veure amb les connotacions acolorides que la gent imaginava. Quan va acabar el doctorat amb la tesi sobre Nietzsche i la seva crítica a la moral religiosa, ja ningú no recordava el Marley i, en canvi, tothom s'admirava de l'enginy, la lucidesa i un punt d'irreverència del professor Jacob. I, malgrat tota la seva intel·ligència, mai no hauria estat capaç de preveure que acabaria celebrant el Nadal d'una manera tan estranya.

A Andorra va deixar de sortir i es va concentrar en les classes en un institut de batxillerat, ubicat sobre un turonet marginal a mig camí entre Sant Julià i Santa Coloma. Pretenia que els alumnes s'interessessin per la filosofia i, en lloc de llegir

els autors de tota la vida, a l'aula visualitzaven pel·lícules i proposava debats per a fer-los pensar: en comptes de parlar-los de conceptes abstractes com ara *epistemologia*, començava la unitat projectant *Matrix*; i abans de plantejar les qüestions d'ètica o moral, provocava discussions a partir d'un clàssic del cinema, *Citizen Kane*. Als alumnes els agradava, s'hi enganxaven, i ell se sentia realitzat. Era feliç. Pensava que potser, sense esperar-s'ho, havia trobat el seu lloc al món.

Però un bon dia, el titular de la plaça que ell ocupava eventualment va acabar l'excedència política (una de les particularitats del país que més li havien cridat l'atenció) i van dir-li que no comptaven amb ell per al curs següent. Va sorgir la possibilitat de treballar en un institut confessional a Andorra la Vella, enfilat a la falda de la muntanya, al final d'un carrer costerut envoltat de xalets. Fins i tot va fer una entrevista amb un dels mossens que dirigien la institució. La veritat és que va anar-hi sense gaire convenciment. El seu cor d'*expunky*, que abans s'encenia només de veure una sotana, s'havia calmat una mica i la sang ja no bullia tan calenta. Havia après a cedir, i a concedir. Havia après a ser més condescendent. Fins i tot amb ell mateix. Per això hi va anar. I perquè sabia que la gent, en general, fa el que pot a la vida. També ell. L'entrevista va anar molt bé, però no li van donar la feina, és clar. Mai no hauria dit que s'entendria tan bé amb algú que portés aquella colònia que feia olor de capellà. Ell no es va amagar, no va fer l'hipòcrita i, ves quina ironia, va voler confessar l'absència total de creences al

capellà que l'entrevistava. El bon home va agrair-li la sinceritat i va provar de fer-li entendre que s'estimaven més contractar algú altre, algú més afí als plantejaments de la seva escola.

Va haver d'espavilar-se perquè no volia marxar d'Andorra: a Barcelona no hi veia gaire futur i ja s'havia acostumat a viure lluny de la mare, patidora de mena, que des de la convulsa adolescència del Jacob semblava alterada per una mena de síndrome controladora. Per telèfon li feia creure que seguia treballant al mateix institut dels darrers cursos i, per fer-li entendre que tot anava bé i justificar que no baixava gairebé mai, fins i tot va inventar-se una novieta andorrana, pubilla de casa bona. En realitat, va començar a col·laborar en acadèmies de repàs. Anys enrere no s'hauria vist mai fent classes de reforç de llengua, literatura, història, art o el que fes falta, ben bé com un home orquestra sapiencial. A banda, de tant en tant, rebia encàrrecs d'alguna revista cultural de qualitat, o col·laborava setmanalment en un diari amb una columna d'opinió (i quan van reduir la tarifa per paraula, es va passar al periòdic de la competència). Es considerava un mercenari de la cultura: conferències al Centre de la Cultura Catalana, comissionat en alguna exposició d'algun comú, articles a l'*Ex-Libris* (el butlletí de bibliografia de la Biblioteca Nacional), tertulià en un programa de ràdio i fins i tot va guanyar un premi d'assaig a la Nit Literària improvisant una mena de treball que va lliurar a mig fer sobre el *Càndid* de Voltaire. Encara no entén que el jurat li concedís aquella distinció per un

esborrany farcit d'idees prefabricades, previsibles i tan poc originals.

Tret del premi, tota aquesta activitat no li aportava gaires beneficis, ni gaire visibilitat, però estava convençut que potser algun dia hi hauria una oferta de feina interessant, i creia que fóra bo que al seu currículum acadèmic brillant se sumessin la generositat i la implicació en l'anomenada vida cultural d'Andorra.

Pobre Jacob, tan intel·lectual, tan culte i crític, buscant amb sinceritat la manera de seduir els lectors en tots els seus articles. En l'època de la brevetat, la immediatesa i la superficialitat, en l'era de la Viquipèdia i del Twitter, ell encara s'esforçava a trobar la manera de superar els tòpics. Pobre Jacob Marley: sense adonar-se'n, i encara no amb quaranta anys, ja havia quedat desfasat, com un dinosaure despistat que no s'espera l'extinció massiva, perdut en un món que havia canviat tan de pressa (també a Andorra) que tot el seu coneixement acumulat semblava un d'aquells vaixells embarrancats al llit del mar d'Aral després d'assecar-se. Un fòssil de mida natural. Inútil i sense sentit.

Tanmateix, el Jacob no havia perdut l'esperança fins aquest Nadal. Justament, en l'època d'il·lusions, esperances, bones intencions i bonhomia generalitzada. Ves quina refotuda ironia del destí. I és que, a partir de mitjan desembre, les classes de repàs quedaven anul·lades per les vacances i, amb les despeses afegides d'aquestes dates, no veia com

s'ho faria per enviar quatre regalets a la família. Ell, el Nadal, se'l passava pels daixonses. Mai no li havia agradat. Però la mare, sempre sola i cada cop més gran, ara ja li feia una mica de llàstima. I els fills de sa germana, pobra canalla, ja no pensava que estaven semiidiotitzats per la televisió, i el seu cor *anarcopunk* s'entendria una mica només de parlar amb ells per telèfon i mig entendre què li havien demanat al Pare Noel, malgrat que xerrotejaven amb un garbuix d'embarbussaments, mocs i paraules incomprensibles d'un llenguatge encara experimental. Collonades, pensava el Jacob. Però, de tota manera, esperava trobar alguna cosa barateta per a enviar.

Per això va acceptar aquella feina. En aquelles dates qualsevol ocupació estava més ben retribuïda que la resta de l'any i, d'ençà que els llumets que il·luminaven les principals avingudes d'Andorra i d'Escaldes havien inaugurat la campanya comercial, ell havia començat a treballar cobrint els torns de vespre i nit. La feina era fàcil i, a part del salari, com a treballador del centre comercial, li feien un preu especial en totes les compres. Millor, va pensar, i va calcular que així podria ser més generós amb els regals. A més a més, creia que seria distret i que ningú no el reconeixeria, cosa que l'havia condicionat. Li agradava pensar que tenia una imatge pública per la qual vetllar, per això no podia arriscar-se a la humiliació que hauria de suportar si mai algú hagués pogut identificar-lo. Però quan es va emprovar el vestit, amb la barba i tot, va adonar-se que no hi hauria cap problema.

Cada dia havia d'arribar una estona abans als vestidors (a ell li feia gràcia dir-ne *camerinos*), per caracteritzar-se per a una funció amb un argument ben pobre i un contingut lamentable. Primer, es posava els pantalons de vellut vermell amb franges de pelfa blanca. Després, havia d'agafar una mena d'arnès que es penjava del pit per a reproduir aquella panxa generosa, de tros de pa, que tothom esperava trobar. Per sobre, la coneguda jaqueta de vermell envellut i els previsibles trossos apelfats. Es calçava unes botes amb alces que el feien créixer quatre dits i deixava per al final el que més angúnia li produïa: la barba descomunal, blanca i espessa, que li cobria gairebé totes les galtes; la cabellera grisa i, al damunt, el capell nadalenc. La barba i la cabellera enrinxolada li produïen una estranya sensació d'asfíxia, una mena d'ofec fruit de les seves contradiccions, atès que mai no havia cregut en el Nadal i, de cop, mirant-se al mirall dels camerinos, hi reconeixia un refotut Pare Noel. Com ens hem de veure, pensava una mica decebut.

Abans de sortir dels vestidors, per fer més creïble el personatge, li havien donat un sac ple de caramels que se suposava que havia d'anar repartint a la canalla entusiasta que se li apropés, com a anticipació prometedora de la nit de Nadal. El complement que rematava la versemblança del personatge era un trineu de fusta, dels antics, que havia de ser el seu company més fidel al llarg de la jornada laboral. Així que el va veure, una paraula va venir-li a la ment i va decidir personalitzar-lo (*tunejar-lo*, en dirien alguns) amb un retolador, batejant-lo amb aquell mot mantllevat que va

escriure en un lloc discret, amagat a la part interior del pati. Quan li van fer la prova, en una mena de càsting surrealista, també li havien donat una campana per a fer-la sonar i animar la clientela del centre comercial, alhora que havia d'exclamar un «oh, oh, oh» que el feia sentir-se com un pallaso rabassut. Però, després, els responsables que l'havien contractat potser se'n van oblidar, o s'ho van repensar, i per sort no havia de fer més comèdia. En tot cas, ell no tenia cap intenció de preguntar què se n'havia fet, de la campana i les exclamacions suposadament nadalenques.

El primer dia, un cop vestit, va seure a la banqueta del vestidor. Va agafar aire i va buidar la ment perquè si hagués pensat alguna cosa, de ben segur que s'hauria plantejat si era bona idea sortir a fer el ridícul. Estava neguitós. Per calmar-se, va dir-se mig de broma que era el pànic escènic, igual que els comedians abans d'una estrena. Però, en realitat, els actors es vantaven que la gent els reconegués i a ell li feia molta por que algú fos capaç d'identificar-lo. Al cap i a la fi, aquella illa comercial al mig de l'avinguda Carlemany s'havia convertit en un dels atractius del país, tant per als turistes com per a la població autòctona. Abans de sortir del camerino, al Pare Noel li tremolaven les cames i una mica més i es descuida aquell trineu tan maco.

A la part interior del sac de caramels hi duia, grapada, una *xuleta* amb la *schedule*, així l'havia anomenat la Magda Vilatorta, marcant-se una vacil·lada d'estudiant d'ESADE o alguna altra escola de negocis elitista. Això és el que va

pensar el Jacob, que ja no va sentir gaires simpaties per la que havia de ser la seva cap, i la que es va revelar com a *executive manager* (té, una altra provocació pretensiosa i provinciana). Per sort, no havia de veure-la gairebé mai, perquè la refotuda *schedule* no era res més que un programa establert al segon sobre en quins llocs i en quins moments havia de situar-se per anar repartint bons desitjos, somriures i caramels. L'aparent deambular capritxós pel centre comercial estava planificat tenint en compte l'afluència de públic en aquella illa d'entreteniment i consumisme.

Al principi va anar una mica atabalat i havia de mirar la *xuleta* molt sovint: primer, havia d'anar a la porta nord de l'avinguda Carlemany, una estona a fora i després a dins. Una mica més tard, havia de travessar el vestíbul i rodejar un pessebre a escala real que hi havia prop de l'altra entrada, la que sortia al carrer del darrere. Res d'agafar l'ascensor ni les escales mecàniques. Cada cop que havia de canviar de planta, havia de fer tot el tomb: així repartia la seva presència equitativament i els comerços estaven satisfets, o no, en la mateixa proporció. A la planta baixa havia d'anar a cobrir les dues entrades, la de l'avinguda Carlemany i la del carrer de la Unió. Estar-se una estona al costat d'una megaestructura que representava, en la imaginació generosa i acrítica de la clientela, un avet de Nadal gegantí. I, després, havia d'anar pujant cap amunt. Si seguia el recorregut previst, a la meitat del seu torn coincidia que passava prop dels vestidors i li donaven permís per a anar al lavabo i descansar una mica, si feia falta. De fet, aquell era l'únic lavabo autoritzat per al

Pare Noel, i si en tenia ganes després, sempre hi podia tornar però havia de desfer tot el camí i li quedava lluny.

Un dels llocs on més estones havia de passar era a la darrera planta, perquè hi havia les taquilles del cine, la programació del qual determinava la seva rutina. També hi havia l'accés al *xiquiparc*, una mena de construcció histriònica d'on la canalla sortia sobreexcitada, perduda en un caos de colors impossibles i amb un esverament que li recordava els anys més desfasats i noctàmbuls de la seva pròpia vida, quan algunes nits tòxiques també s'havien convertit en una bogeria de colors absurds i precipitats. Això dels nens és una de les coses que li feien més por. No estava segur si podria fer-ho bé, si seria creïble. Li semblava impossible que s'ho empassessin i, a més, ell no creia tenir gaire traça amb la mainada. Però va veure que era més fàcil que no es pensava. La quitxalla se li abraçava amb una sinceritat que va anar enterrint el seu cor *punk*, i la il·lusió que contagiaven les criatures compensava la resta de coses que veia: un excés desmesurat i absurd de consumisme. No el va sorprendre, això. De fet, era un clàssic del Nadal i tothom semblava compartir la crítica fàcil, però alhora tothom combregava amb els nous costums d'omplir les cases de regals i d'afartar-se de menges exquisides a taula. No el va sorprendre, és cert, però sí que el va impactar, perquè mai no havia viscut tan de prop el comerç nadalenc i no va poder esborrar del seu caparró de filòsof nihilista les *moralines* previsibles, recurrents i avorrides dels típics contes de Nadal. Relats ensucrats que es basen en escenes tòpiques: les discussions

per a comprar l'última joguina de la botiga, els regals d'amic invisible que any rere any provoquen més disgustos que amistats, les trobades pantagruèliques que sempre acaben amb algun cunyat empenyat; però, per sobre de tot això, aquesta mena de contes pretenen fer entendre que el que compta són els bons sentiments, la fraternitat d'aquests dies, la bonhomia generalitzada. I aquest era el veritable esperit del Nadal. Ui, sí.

Al final del dia, el centre comercial quedava gairebé desert. O bé la gent mirava al·lucinada amb les ulleres 3D qualsevol film de bons sentiments, o bé la majoria havia tornat a casa per preparar el pessebre i l'arbre de Nadal. Per això, i com que va veure que no passava res, s'ho feia venir bé per acabar la jornada a la zona de restauració de la darrera planta, mentre esperava la sortida dels últims espectadors. Cada vespre, al voltant de la barra de la cerveseria, es reunia una improvisada colleta amb ganes de broma i de relaxar-se tot comentant la jornada: l'un treballava a la llibreria, un altre al quiosc, dos més al súper, a vegades n'hi anaven un parell que treballaven a les botigues de moda i sovint s'hi sumava el cambrer, que participava de la conversa mentre recollia. Li van semblar bona gent. Sol, i sense res a fer a aquelles hores, va agafar l'hàbit de variar una mica la *schedule* de la Magda Vilatorta, que, pel que va veure, despertava simpaties allà on anava, fins al punt que els del bar l'havien rebatejat amb el malnom de *senyora Scrooge*. Al principi, com que estava assedegat, va acceptar que el convidessin a prendre's una aigua perquè no li va semblar prudent beure si estava de servei.

A poc a poc, però, es va anar relaxant i, vestit encara amb la disfressa, es prenia dissimuladament una canyeta o una cervesa de malta. Si el convidaven a fumar, i acceptava amb molt de gust, havia de parar atenció de no cremar aquella barba descomunal i que a la disfressa no hi caigués una burilla que malmetés la pelfa i que delataria un Pare Noel poc convencional. Als companys del bar els fotia gràcia i es feien fotos brindant amb ell i fumant un *piti*, i feien bromes absurdes dient que més que el Pare Noel semblava un patrocinador de Marlboro. De fet, es feien companyia els uns als altres i provaven de combatre l'avorriment, la soledat i la pena de sentir-se uns miserables: sols i treballant com rucs un munt d'hores per uns quants euros mentre davant seu tothom semblava viure en un univers paral·lel, una altra Andorra, un El Dorado poc volterrà on la gent era feliç i es gastava alegrement els quartos que ells no tenien. «Cagumtot», s'exclamava algun d'ells, de tant en tant, enrabiats per haver de treballar per Nadal i no poder tornar al poble, allà on fos, a passar uns dies amb la família. I per recuperar l'ànim brindaven i feien alguna broma amb el Jacob, demanant-li, per exemple, si ja li havia comprat llenceria fina a la Mare Noel, si és que tenia xicota, és clar. Ell no en tenia, però els seguia la broma perquè aquella colla de gent li feien tanta pena que quan es mirava al mirall del lavabo no sabia amb quin dret podia lamentar-se, ell, tot i sentir-se molt ridícul, tan apelfat de vermell que semblava sortit d'alguna absurda *pel·li* infantil en 3D.

Si en aquelles hores mortes li agafava alguna mena d'urgència víctima dels efectes diürètics de la cervesa de malta, el Pare Noel se saltava la prohibició d'anar als lavabos públics i aprofitava els que hi havia ben a prop de la cerveseria, s'apropava a la ceràmica encastada a la paret i donava un descans a la bufeta mentre sospirava de satisfacció després d'aguantar-se molta estona. Només un dia li va saber greu haver-se saltat aquella norma, i és que mentre feia ressonar el regalim per la ceràmica i relaxava els ronyons, va treure's un moment la barba falsa i se la va fotre per barret mentre xiulava content. I aleshores va entrar, atabalat i amb una urgència visible, un marrec que en veure'l al lavabo amb aquella actitud es va quedar més fred que Walt Disney, aturat davant les piques sense saber si avançar o fugir, sense ser encara conscient que aquella havia d'esdevenir la primera de moltes desil·lusions que li esperaven a la vida. Al nen se li va escapar el pipí i va girar cua, entre espantat i desorientat. Tan ràpid com havia entrat, fugint esperitat de l'ombra de la culpa i de la sospita d'una gran mentida. El Jacob, amb la feina a mitges, no va tenir temps de sortir al passadís i atrapar-lo per fer-li una abraçada.

Va tornar al bar ensopit i no en va dir res als companys. Haurien rigut, se n'haurien fotut, com una petita venjança contra un Nadal del qual ells no podien o no sabien gaudir. Reconeixia en aquella tropa esperpèntica la degradació dels millors sentiments, del malestar, d'un regust amargant que et deixa la soledat a la boca. S'hi reconeixia. Era conscient de la crosta que se li havia fet a la pell de l'ànima

per a cauteritzar un dolor antic, com quan de petit una caiguda al pati de l'escola t'esberlava els genolls. Però aquell dolor no feia tant mal. Aquelles ferides cicatritzaven felices. Sabia que no havia de fer-ho, que el tòpic d'ofegar les penes era fals, com tots els altres. També com la idea preconcebuda que amb un cubata recuperaria els ànims que necessitava per a tornar a la feina, per a endolcir el Nadal a aquells que menys ho necessitaven, els qui sortien del cine, en parella o en família. Abans que li fes efecte, ja s'havia acabat la primera copa i tornava a tenir un got mig ple a la mà. I aleshores, com una aparició fantasmal, va presentar-se de sobte la Magda Scrooge. Mig begut, el Jacob Marley no va poder entendre l'escena que ella veia des del seu punt de vista.

La directiva havia estat treballant entotsolada fins tard als despatxos del centre comercial. S'havia refugiat en la feina, com feia sempre. Quan marxava tothom, es permetia el petit plaer de treure's les sabates de taló d'agulla i estirar les cames per sobre la taula mentre repassava balanços i informes de comptabilitat. No tenia mai pressa per a tornar a l'apartamentet que havia llogat al costat del centre comercial. Ningú no l'esperava. Només el seu petit pinscher miniatura, un gosset simpàtic i d'allò més afectuós, però incapaç d'omplir el caliu d'una llar.

Quan va veure l'escena, ella de seguida s'ho va imaginar des de la perspectiva d'un eventual client. És cert que a aquelles hores el centre estava buit, però aviat sortiria la

gent del cinema i no es podien permetre aquella imatge. La veritat és que la situació era força patètica. Tothom s'hauria sentit decebut en veure un Pare Noel ebri, fumant, amb la barba fora de lloc i un cubata a la mà, rient sorollosament i fent el brètol amb el sac de caramels, recolzat a la barra d'una cerveseria i envoltat d'una rotllana d'ànimes esparracades.

L'esbroncada va ser tan forta que a tots els va fer la impressió que les paraules enrabiades i tacades de sang que va escopir la directiva feien tremolar l'avet gegantí d'estructura metàl·lica, que els renecs irats de la senyora Scrooge feien trontollar fins i tot les parets del centre comercial i els fonaments del Nadal. Les rialles i el bon ambient de la cerveseria es van esvaïr més de pressa que les bones intencions nadalenques. Potser tenia raó, però es va passar. Quina mala llet que gastava. I no volia mostrar cap fissura, ni tan sols amb aquell pobre Pare Noel que va haver d'entomar, com va poder, el reguitzell d'amenaces i insults que li estava engegant la seva cap sense deixar-li ni el més mínim marge per a demanar disculpes o rectificar.

Quan va marxar, es va conservar en l'aire gelat un silenci que ningú no sabia com trencar. Algú va donar al Jacob uns copets d'ànim, ell va recordar-se de la mare de la Magda Scrooge, es va acabar el cubata d'una glopada i va tornar al lavabo intentant dissimular el disgust i la borratxera. S'estava mirant al mirall quan les cames van començar a tremolar-li: l'envaïa de sobte una sensació d'ofec, un neguit, una ànsia

que es materialitzava en una calor espessa i asfixiant que li pujava de l'estómac. La nàusea. Va reconèixer els símptomes a temps de córrer davant la tassa d'un vàter, enretirar-se una mica la falsa barba i vomitar. Era evident que el segon cubata no se li havia posat bé. Tampoc haver-se mossegat la llengua i no haver engegat la Magda. Quan es va refer, va aixecar-se i abans de remullar-se la cara es va veure al mirall: desencaixat, disfressat d'un Pare Noel begut, trist i solitari, amb restes del vòmit penjant de la barba i amb la roba tacada. «Com ens hem de veure», va dir-li a la cànida pelleringa vestida de vermell que el vidre reflectia. Encabronat, i decebut de si mateix, es va treure la barba, el barret i la perruca, i es va passar una mica d'aigua per la cara. Ara l'espill li retornava una imatge estranya, confusa, una barreja de Pare Noel i filòsof decadent, un espectre sense ànima, un fantasma del Nadal. Per primera vegada, el seu nom i cognom tenien veritable sentit. Era més que mai el Jacob Marley de Dickens.

Què estic fotent aquí, es preguntava. Va sortir del lavabo empenyat i decidit. Als companys del bar els va dir que ho engegava tot a rodar, que se n'anés a prendre pel sac, la Magda Scrooge dels nassos. Que plegava i se n'anava a passar el dia de Nadal amb la seva mare. Algú va intentar recomanar-li tímidament que fos prudent, que s'ho pensés amb calma l'endemà al matí. Però va fotre el camp a la francesa. Anant cap als vestidors va creuar-se amb algun cinèfil despistat que se'l va mirar sense poder creure's el que estava veient: un Pare Noel que caminava empenyat,

renegant i parlant sol. Un cop a la zona d'oficines va escriure una nota de renúncia pujada de to que incloïa algun insult i que va deixar a la taula de la seva cap. Al vestidor, mentre es canviava, va calcular que aquella nit podria arribar de matinada a casa de la mare, que s'enduria una bona alegria l'endemà al matí. També es posarien contents, els nebots, que hi anirien a dinar. I quina sorpresa si els rebia amb la disfressa de Pare Noel. Per això se la va endur. I també el trineu. El seu trineu. Aquestes imatges el van reconfortar i els seus llavis van començar a insinuar alguna cosa semblant a un somriure amb regust de venjança. Va marxar pel camí més ràpid, evitant el laberint de passadissos i empenyent la porta d'emergències que sortia al carrer del darrere. Se sentia molt més animat, malgrat que tenia la boca resseca i li pesava el sac. Però el fred el va fer espavilar-se una mica i, com va poder, va buscar les claus del cotxe a la butxaca dels pantalons. I aleshores va ser quan va veure la Magda Scrooge al carrer, passejant el seu pinscher, que anava enfundat en una d'aquelles ridícules armilles per als gossos petits.

Tot va anar molt de pressa i el Jacob no estava segur de veure-ho bé des d'aquell angle i encara sota els efectes dels cubates. Un camió de la brossa es va aturar sobtadament al costat dels contenidors que el quisso estava decorant amb una poteta aixecada. Amb el soroll de la frenada i l'esbufec mecànic que va bramar just al costat del gosset, el pinscher es va espantar i, de l'estrebada, a la Magda se li va escapar la corretja i la bestiola va sortir

corrents, fugint espai d'aquell monstre metàl·lic de rodes gegantines. Gairebé quan estava a l'alçada del Jacob, el gos va travessar el carrer, un cotxe va creuar en sentit contrari i, queixant-se per l'ensurt, el conductor va fer sonar la botzina. Un cop va passar, el quisso ja no es veia per enlloc. La Magda Scrooge baixava perseguint-lo, panteixant, patint, cridant-lo pel nom, Rosebud, Rosebud, xisclant desesperada, tement el pitjor després de la botzinada del cotxe i no veure el seu pinscher enlloc.

El Jacob va quedar-se de pedra. I va ser en aquell instant, quan la Magda pretenia creuar el carrer, que va entrebancar-se en baixar de la vorera gebrada, les seves cames van dubtar i ja no van poder evitar una caiguda dolorosa. Ell s'ho mirava a pocs metres de distància, amb la disfressa a la mà, i amb el sac i el trineu als peus. Quiet. Desconcertat. Repetint en veu molt baixa, només per a ell, aquella paraula: Rosebud, ha dit Rosebud. Feia fred, molt fred. Estesa a terra, la Magda es queixava, es lamentava i començava a ploriquejar, potser de dolor, de la por a la soledat, de la incertesa de la pèrdua. El Jacob s'ho mirava sense saber com reaccionar, què fer. Uns minuts abans se n'hauria alegrat, hauria marxat deixant-la sola, a terra, inútil i perduda en un mar de llàgrimes. Però tot havia canviat molt de pressa. Massa de pressa, i ell necessitava entendre què significava que ella hagués posat aquell nom al seu gosset.

Amb la dona a terra, el pinscher desobedient va aparèixer de cop, sortint de l'amagatall improvisat entre les rodes

d'uns cotxes que hi havia aparcats a l'altre costat del carrer. Parcialment alleugerida, la Magda va intentar aixecar-se, però el terra glaçat i les sabates inapropiades no li ho posaven gens fàcil. Mirant de no relliscar, el Jacob s'hi va apropar i va ajudar-la. Encara mig encorbada, entre gemecs i queixes de dolor, ella va pronunciar alguna fórmula d'agraïment que va deixar suspesa en l'aire fred, com el baf que treien les seves boques, quan se'l va mirar i el va reconèixer. Pels seus ulls, tot alhora, van passar una esgarripança de por, una ànsia violenta, la urgència de demostrar la seva fortalesa, l'ombra de la culpabilitat, la tremolor de sentir-se fràgil i l'alleujament que provoca l'escalf d'unes mans amigues disposades a cuidar-te. Per un moment tots els músculs de la Magda van tensar-se per acabar d'incorporar-se tota sola, i en una mínima fracció de segon van relaxar-se i van sentir, per sobre del dolor, el plaer de l'ajuda.

Ja dreta, van mirar-se i ella va tornar a agrair-li l'ajuda. No va canviar el to de veu, no era l'*executive manager*, no era la pretensiosa senyora Scrooge. Només la Magda, fràgil. Molt fràgil, però només la Magda. De manera espontània, ell va preguntar-li si estava bé, ella va respondre mecànicament, però quan va intentar caminar va sentir una fiblada intensa al turmell. Als genolls, un regalim fi de sang tacava les mitges, i al peu, la sabata mig enfora feia pensar en una bona torçada. Se sentia gelada però li bullien les mans per la rascada amb l'asfalt. El Jacob va acompanyar-la fins a la vorera deixant que es recolzés en ell, i es van protegir sota la porta de serveis del centre comercial, on ell havia deixat

el sac i el trineu. Va començar a nevar i aquella portella amb prou feines els tapava. Van pujar uns metres carrer amunt, fins a l'entrada pública del centre, i es van refugiar sota aquell porxo ple de llumetes.

Ella va veure que el Jacob duia la disfressa a la mà, es va fixar en el sac i el trineu i es va imaginar què passava, però va tenir l'encert de no preguntar res. L'ex-Pare Noel se'n va adonar i li va ensenyar el trineu, on ell mateix havia escrit amb retolador aquella contrasenya secreta, una consigna enigmàtica que només ells dos podien entendre, una clau que obria la porta cap al dolor, cap a la por i les il·lusions abandonades, perdudes en un racó oblidat. Un destí compartit, secretament, i que de cop els unia: Rosebud. Així és com ell havia batejat aquell trineu d'*attrezzo* comercial. Rosebud, va llegir ella.

Sota la nevada cada cop més forta, el silenci de la nit de Nadal és més intens, més blanc. Protegits pel porxo del centre comercial, ella torna a donar-li les gràcies i amb un fil de veu esquerdat per la por li demana perdó. Ell respon que no hi pateixi, però sent l'escalf d'aquelles paraules que li omplen els pulmons d'un aire molt més agradable que no pot correspondre al gel que es respira al carrer. Posa el trineu a terra, l'ajuda a seure-hi i la tapa per sobre de les espatlles amb la jaqueta vermella. Ella agafa el gosset que tremola de fred i se'l posa a la falda. Arrecerats en aquella portalada formen un pessebre ben estrany, una mica surrealista, envoltats de llumetes i de nades estúpides

que ningú no escolta. Rere seu, rere les portes de vidre del centre comercial, ara tancades, les figures decoratives del pessebre de mida natural sembla que se'ls mirin desconcertades sense acabar d'entendre com diantre el nen Jesús ha acabat sent un pinscher negre vestit amb una armilla de folre polar.

una bona feina

Se sentia vell. Vell i cansat. Bé, només se'n sentia, és clar, perquè, de vell, com tots sabem, no podia fer-se'n. Era allò que els humans anomenem *immortal*. Però se'n sentia, i molt. L'eternitat se li feia llarga, feixuga. Tants anys d'exercir de Pare Noel, sempre presoner de la mateixa rutina, preparar regals, repartir regals, preparar regals, repartir regals, li havien deixat una sensació de lassitud i avorriment que esdevenia insuportable.

Recordava aquell dia llunyà en què va estampar la mà sobre el pergamí de paper de núvol. A l'instant, la silueta dels cinc dits es va endurir com el diamant en aquell paper de cotó fluix, segellant per sempre més el contracte amb el Totpoderós que el consagrava com a Pare Noel fins a la fi dels temps. Des d'aquell moment, la seva ànima també esdevenia eterna, i passava de ser un senzill follet amb una esperança de vida amb prou feines de cinc-cents anys a convertir-se en Santa Claus, l'immortal i etern pare del Nadal, l'ídol de tots els infants.

Els primers lustres hauria jurat que mai no se'n cansaria, d'aquella feina. Adorava contemplar, des del seu pou de gel on tot es veu, el somriure dels nens i nenes en desembolicar els regals. S'asseia davant del glaç i es passava hores compartint la il·lusió de totes aquelles criatures, i la satisfacció d'aquests moments compensava amb escreix les llargues setmanes de dura feina de tot el seu equip. Però amb el pas dels anys, aquella alegria que abans l'omplia ara el deixava indiferent, i es mirava aquells somriures infantils

amb el mateix entusiasme de qui es mira al mirall per rentar-se les dents. Al pou de gel on tot es veu, darrerament, només hi observava amb recança aquella noieta de qui havia estat enamorat anys enrere i a la qual havia renunciat per convertir-se en Santa Claus, ara casada i amb deu fills, que tot cantant preparava un deliciós sopar.

Enyorava una família, enyorava aprendre a tocar la guitarra, enyorava viure aventures i, sobretot, enyorava saber que algun dia es moriria. Per això va decidir parlar amb el Totpoderós. Sabia que renunciar a la feina implicava perdre la immortalitat i tornar a ser un senzill follet del bosc, però no hi havia res al món que desitgés més que això. En exposar-li els seus motius, Déu Nostre Senyor el va veure tan convençut que no va gosar oposar-s'hi. Va manar-li que ell mateix busqués un bon substitut, i li va dir que tan bon punt l'hagués trobat podia anar-se'n allí on li plagués i que li desitjava la millor de les sorts en aquesta nova vida mortal.

Així doncs, amb un entusiasme renovat, el Pare Noel va manar a tots els follets que imprimessin en paper de boira milers de cartells informatius anunciant que es buscava un candidat per a substituir l'actual Santa Claus. L'únic requisit era ser un ésser màgic, és a dir, ni home ni déu. S'oferia un contracte indefinit per a tota l'eternitat. Es van penjar els anuncis arreu del món, en aquella dimensió on viuen els éssers màgics i a la qual els homes només tenim accés mentre estem immersos en el son profund, i es va esperar que es presentessin els candidats...

Ramon Esquerré Cirera

Finalista categoria adult

—Sí, bon dia, vostè dirà... Com? La informació sobre les properes matrícules? No, encara no està disponible, tot just estan acabant d'imprimir-la els nostres follets... perdó, vull dir els nostres administratius. Si passa per aquí o mira el nostre web d'aquí a un parell de setmanes ja tindrem tota aquesta informació. Sí, sí, de res. Que passi un bon dia.

Vaja, ja comencem. Aquesta feina de conserge no està gens malament. Em deixa força temps per a escriure. Però quan estic inspirat i m'arriba algun client resulta força emprenyador. Em costa tornar a agafar el fil. De vegades, fins i tot se'm talla la inspiració i no puc tornar a escriure fins al cap d'una estona. Però a veure, centrem-nos, que haig d'acabar aquest relat abans que s'esgoti el termini d'entrega. Si tinc sort i no ve gaire gent, encara me'n sortiré. Deia que es va esperar que es presentessin els candidats.

No van trigar gaire a arribar éssers d'arreu del planeta. Suposava una enorme responsabilitat haver d'escollir ell mateix el seu successor. De fet, no entenia per què Déu li havia delegat una feina tan delicada quan ell, amb la seva omnisciència, hauria pogut designar el substitut més adequat i portar-lo fins allí en menys d'un segon. De vegades es comportava d'una manera ben estranya, Déu Nostre Senyor! Però com que un pobre Pare Noel no és ningú per a jutjar aquell que tot ho sap, va posar tots els mitjans al seu abast per a assegurar-se que prenia la decisió correcta. Va designar un comitè de psicòlegs, dos especialistes a interpretar la personalitat a través del rostre i el moviment corporal, va

dissenyar un model d'entrevista que li permetés traçar un retrat al més acurat possible del candidat, i van començar de seguida a treballar.

Primer, va arribar una fada. Va entrar voleiant a la sala d'entrevistes. Anava d'un costat a l'altre amb un zigzagueig ràpid i erràtic com el d'una mosca. Devia estar molt nerviosa. Darrere seu deixava una estela d'un polsim groc que s'anava escampant per tota la sala i que feia esternudar tots els membres del comitè. Quan va calmar-se, va quedar-se quieta, enlaire, batent les ales tan veloç i gràcilment que a penes no es veien ni se sentien, i, mirant amb timidesa els entrevistadors, va enrojolar-se. Era jove i molt bonica, i amb un entusiasme encomanadís. Com totes les fades, vivia dels somnis i les il·lusions dels nens i nenes, i això la feia molt escaient per a la feina. Però hi havia un problema: aquell polsim groc que feia esternudar tots aquells que tenia a prop, fins i tot els humans. És per això que sovint eixavuiem sense motiu aparent. I, és clar, no es podia córrer el risc de despertar els habitants de les cases en plena nit de Nadal. El psicòleg va provar d'explicar aquest punt a la fada, amb bones paraules, però la fada, sense deixar-lo acabar, va esclatar en plors i va abandonar la sala com un llamp. Les portes van espetegar estrepitosament, mentre el polsim groc que encara surava per la cambra s'anava tornant negre com la cendra.

Vatua! Ja s'acosta un senyor amb cara de preguntar. I que n'és, de gros. Gros i alt com un sant Pau. I, a més, brut i mal

afaitat. La veritat és que no m'agradaria trobar-me'l a soles en un carreró a les fosques. A veure què vol, es deu haver confós de lloc.

—Bon dia. Com diu? Per recollir un títol? Sí, vagi a Secretaria, sisplau. Segueixi el passadís i és la porta del fons a l'esquerra.

Ja ho veus, semblava un beneit i resulta que s'ha tret un títol. I, ves per on, aquest senyor m'ha donat una idea per al nostre segon candidat...

Després de la fada es va presentar un ogre. Van saber que s'apropava quan totes les parets van començar a tremolar i una ferum espantosa va omplir la sala. A cada passa de la bèstia els bolígrafs dels entrevistadors saltaven de la taula, i a mesura que s'acostava un dels dos psicòlegs va fugir cames ajudeu-me al·legant que tenia un olfacte massa sensible per a suportar aquella pudor. Els membres del comitè es miraven entre ells encongint les espatlles i obrint els braços en un gest de sorpresa. Com gosava, aquest animalot, presentar-se com a candidat? Que no s'adonava que era massa gros, pudent, sorollós i que espantava els nens? Però, en el fons, tots sabien que, de l'estupidesa dels ogres, se'n podia esperar qualsevol cosa. Quan va arribar a la porta de la sala, la bèstia es va encongir per provar de passar-hi, amb tanta mala sort que va quedar encaixonat amb mig cos a dins i mig cos a fora sense poder-se moure. Amb un somriure estúpid, va saludar, va dir que venia per la feina i els va demanar si

podien ajudar-lo. Després de respondre-li que no oferia el perfil adequat per a la vacant, els membres del jurat van posar-se una pinça al nas i van anar cap a l'ogre per empènyer-lo. Però un bassal barreja de suor i bava del monstre que xopava el terra els feia relliscar i van haver de demanar l'ajut de tres bidells perquè estiressin des de l'altra banda, i així van aconseguir desentaforar la bèstia peluda, que se'n va anar tal com havia vingut, amb cara de no entendre res de res.

El comitè avaluador es va prendre un descans de mitja hora per a recuperar-se de l'esforç, netejar-se i ventilar la sala abans de rebre el següent candidat. Van picar a la porta i va entrar un follet. Desprenia elegància i educació, i el seu rostre...

...el seu rostre podria ser ben bé com el d'aquest senyor que ara s'acosta. Si fos més baixet, juraria ben bé que és un follet. Prim, menut, barbeta punxeguda, nas aquilí, orelles afuades i mirada de guineu. I aquest frac lilós i amb el barret a conjunt! O s'ha trastocat o és un aspirant a follet del bosc, no hi ha dubte.

—Bon dia, vostè dirà. Per entregar un currículum? Ho diu de debò? Sí, sí, perdoni, és que justament ara estava escrivint... bé, no té importància. Vagi al primer pis, a direcció, i la secretària li agafarà el currículum amb molt de gust. I de nou, perdoni, estic una mica trasbalsat.

Això sembla una broma de mal gust. Mira que són poques i comptades les persones que vénen aquí per entregar un currículum, i que arribi justament ara i que, a més, s'assembli a un follet del bosc... n'hi ha per a llogar-hi cadires! En fi, d'estranyes casualitats, el món n'és ple. Tornem al nostre follet.

D'antuvi, va causar una excel·lent impressió. Parlava clar i ferm, i pels porus de la pell desprenia una enorme sensació de seguretat en si mateix. I els hauria enredat a tots, fins i tot els dos psicòlegs, si la intuïció màgica d'en Santa Claus no s'hagués despertat en aquell moment. Va intuir que darrere d'aquella façana de confiança s'amagava un esperit retorçat, mesquí, cruel i amb ànsia de poder. Va manar al follet que s'acostés i s'assegués davant seu, ben a prop, de manera que els ulls de tots dos es trobessin a pocs centímetres. Llavors va preguntar-li qualsevol cosa i va llegir en aquelles pupil·les. Hi veia amb la mateixa claredat gràcies a la qual quan llegia les cartes dels nens sabia si el nen que l'havia escrita s'havia portat bé o malament, sabia si era un bon jan o un malcriat, sabia si allò que demanava ho desitjava de debò o no. I el que va llegir al fons dels ulls d'aquell follet no li va agradar. No li va agradar gens ni mica. De fet, li va agradar tan poc que va cridar. Entre tots els presents ningú no havia sentit mai a cridar el Pare Noel i una expressió d'esglai va tenyir llurs rostres. Fins i tot els bidells van entrar per l'ensurt. Els va ordenar que s'enduguessin aquell pocavergonya i que no deixessin que s'acostés mai més a palau. Després, visiblement afectat, sense dir res a ningú,

va abandonar la sala, es va retirar a una cambra apartada i va plorar molta estona, avergonyit que entre els seus, els follets, hi hagués ànimes tan tortes.

Mira-te'l, ja marxa. Que satisfet se'l veu d'haver deixat el currículum a direcció. Tant de bo te'l llencin a la paperera! No et voldria pas com a company, amb aquesta ànima tan mesquina que fa plorar el Pare Noel!

Van escolar-se els dies i les setmanes. Va arribar l'octubre i encara no s'havia escollit a ningú per a la feina. D'entrada, l'afluència de candidats no era ni de lluny l'esperada. Si els primers dies les entrevistes se succeïen de manera gairebé ininterrompuda, amb el pas del temps, a poc a poc, va semblar que el món s'anés oblidant d'aquella vacant, fins que van passar dies sencers sense que es presentés ni un sol aspirant. Això es podia deure, sobretot, a dos motius. Primer, la llar del Pare Noel, situada al bell mig de les muntanyes inaccessibles de Lapònia; era un indret llunyà, fred i esquerp, i fins i tot per als éssers màgics arribar-hi suposava grans dificultats; i segon, tothom sabia que acceptar aquesta feina implicava començar de nou i trencar qualsevol lligam amb la vida anterior. I en el món màgic, tal com en el nostre, cada vegada sovintejaven menys l'abnegació, la renúncia i el sacrifici.

A tres candidats els havien demanat les dades i els havien acomiadat dient-los que ja els dirien alguna cosa. Eren els més idonis. De tota manera, cap dels tres no acabava de

complir totes les expectatives que el comitè s'havia forjat. Potser calia replantejar-s'ho i abaixar el llistó. Però la responsabilitat que els havia delegat Déu Nostre Senyor era tan feixuga i en depenia quelcom tan transcendent com la felicitat dels nens i nenes de tot el món durant la resta dels temps que calia filar molt prim i esgotar al màxim totes les opcions, fins i tot a risc d'arribar al proper Nadal amb l'aigua al coll.

En circumstàncies normals, a principis de setembre ja s'endegaven els preparatius de la campanya de Nadal. Els milers de gnoms, que constituïen la mà d'obra majoritària i que del febrer a l'agost se'n tornaven a casa, ja havien arribat d'arreu del planeta disposats a començar a triar, a empaquetar i a carregar els regals dels nens i nenes. Però ara vagarejaven avorrits i capcots, esperant que a palau es decidissin una vegada per totes a triar aquell que els manaria que comencessin la feina. Es reunien en grupets i xiuxiuejaven en veu baixa. I tots parlaven del mateix. Es demanaven com era possible que encara no haguessin triat a ningú, que el temps se'ls tirava a sobre i que es corria el risc de deixar alguns nens i nenes sense regals. A més, per si no ho sabeu, els gnoms són uns éssers nascuts per a treballar. Necessiten constantment que algú els encomani alguna feina. En cas contrari, s'impacienten, es posen nerviosos i acaben barallant-se els uns amb els altres. I això ja començava a ocórrer.

Mentrestant, el comitè de selecció, tancat entre quatre parets, ignorant del tot el nerviosisme que es respirava a la

fàbrica i als voltants del palau, debatia debades sobre com triar el millor Pare Noel. S'havien de decidir abans de finals de mes. Tots ho sabien. Esperar més era un suïcidi. Però, com més s'acostava el termini, més se'ls emboiraven la ment i la capacitat decisòria, i fins i tot ja començaven a plantejar-se d'anar a suplicar a Déu que fos ell qui escollís el candidat.

Però els qui més sofrien amb aquesta inusual situació eren els rens voladors. Aquests animals dormien gairebé tot l'any, fins que a mitjan setembre, tots alhora, es despertaven. Llavors, després del llarg son, necessitaven sortir del tancat i córrer pels boscos, travessar el cel de Nord a Sud i d'Est a Oest, i així s'entrenaven durant tot el dia per després aconseguir solcar tot el planeta la nit del 24 de desembre. I aquest any se n'havien oblidat. Amb tot el renou, el Pare Noel no s'havia recordat d'obrir la porta als rens i ja feia dues setmanes que els pobres animals, presoners i neguitosos, corrien d'una banda a l'altra, s'entrexocaven, i es barallaven...

Ostres! Quin ensurt! Qui carai colpeja d'aquesta manera el vidre de la finestreta? Tan bé que anàvem! No pot ser. Dec estar somiant. Davant meu, a l'altra banda del vidre, com qualsevol persona que ve a demanar informació, hi ha un ren. Les seves banyes són tan descomunals que no en veig la part de dalt. I em mira. Amb uns ulls vermells, em mira intensament. Sembla furiós. De fet, belluga la boca com si provés de dir-me alguna cosa. Però no, només remuga. Ara veig un bri d'herba que li surt del llavi inferior. Mou el cap

d'una banda a l'altra, com si digués que no. Em torna a mirar i aquest cop li copso una espurna de tristesa. Ja se'n va, amb el cap baix, com un ren vell i cansat.

No sé què pensar. Potser sóc jo, el conte. Un pobre conserge que és sobrer dins de tot aquest enrenou nadalenc. Qui sap si el ren volia dir-me això. Que me n'anés de llur realitat, que els deixés en pau, que ja tenien prou problemes. Desvario. Tot plegat deu tenir alguna explicació. Em sembla que tinc febre. No m'estranyaria, amb aquest temps. Hauria d'apagar l'ordinador i anar-me'n a casa. Però està plovent a bots i barrals i no duc paraigües. Aguantaré una mica. Només em queda mitja hora per plegar i així potser acabo el conte. Encara que estic tan trasbalsat que no sé pas què en sortirà. I com plou a fora...

Llavors va ploure. Durant set nits i set dies. Els gnoms, esfereïts, es van enfilear dalt d'una de les muntanyes més altes, i els rens, histèrics, per no ofegar-se, van picar de banyes tots alhora contra el sostre del tancat, el van rebentar i van fugir volant cap a la Lluna. El palau estava rodejat d'un metre d'aigua i ningú no podia acostar-s'hi ni en podia sortir. Semblava que Déu Nostre Senyor els enviava el diluvi universal. Els castigava per no haver triat candidat? Per haver dubtat de la decisió divina? Sigui com sigui, estaven presoners i el temps passava i passava...

Què passa? Què passa? Qui crida ara? És clar, només faltava aquest per tenir la festa completa! Si ja trigava massa i tot!

—Hola, senyor Pare Noel. O prefereix Santa Claus? En què puc ajudar-lo?

—Deixa't de bajanades! Ja està bé, no? Només ens faltava això, ara un diluvi! Com si no tinguéssim prou maldecaps! Vols parar de divagar i acabar una vegada per totes el conte, poca-solta? Que anem justos de temps! O vols que els nens i nenes es quedin sense regals? És això, el que vols? Així que concentra't, escriu i acaba. I si t'has de quedar dues hores més, t'hi quedes, però necessitem un nou Pare Noel ja! I que sigui bo, m'has entès? Perquè, si no, et prometo que tornaré amb tots els rens i voleiaràs d'una banya a l'altra fins que quedis fet un nyap. Entesos?

Ah no, això sí que no! Ja passa de taca d'oli! Ara mateix tanco l'ordinador, me'n vaig a casa, em prenc una cervesa i em fico al llit. On s'és vist que els personatges vinguin a exigir a l'escriptor com i quan ha d'acabar el relat? De cap manera! I tant me fa que s'acabi el termini d'entrega, que els gnoms i els rens es matin entre ells, o que els nens i nenes de tot el món es quedin sense regals; m'és ben igual. Jo només volia escriure un conte de Nadal i resulta que ja no sé ni en quina realitat visc. Poso el punt final. M'hi va la salut mental. I la física potser també, perquè si el Pare Noel m'envia de veres els seus rens...

**CONTES PREMIATS
AL 26è CONCURS DE
CONTES DE NADAL**

Categoria
aleví

una aventura nadalenca

Això era i no era un tió radiant de felicitat. Quedaven pocs dies per arribar a dates nadalenques i llavors podria anar al petit poble muntanyenc, on el recollirien els dos nens que l'esperaven cada any.

Tot va començar l'any que va néixer el més petit dels germans, una bona amistat havia nascut, i estava segur que com cada any tindria una estança calenta i dolça a casa d'aquells nens.

Tenia molt fred en aquell bosc i intentava pensar en els seus dos amics. El més gran, esprimatxat, alt, astut i fort, no es deixava enganyar per ningú, perquè si algú l'intentava enredar, amb la seva astúcia i la seva corpulència el feia canviar d'idea. El petit, baixet i una miqueta grassonet, no era tan fort ni tan astut com el seu germà, però era un noi molt despert i amb bons sentiments.

Els dos nens tenien un gat cadascú, que coneixien el tió. El gat del nen gran, de nom Bigotis, era prim i baixet, trapella de mena, i el gat del petit, l'Astèrix, era més alt, més grassonet i més llest que el Bigotis.

Tots dos eren al bosc caçant en equip. L'Astèrix espantava la presa i la feia anar cap a on hi havia el Bigotis, que, finalment, era qui l'agafava: cinc ratolins, dos ocellets i quinze llangardaixos. De sobte, el Bigotis va veure una espècie de ratolí verd. El Bigotis, quan el va veure, se l'anava a menjar, però la bèstia els parlava amb miols. Els va explicar

qui era: era un gnom dels boscos de nom Streymoney, però tots el coneixien com a Strey, i tenia 543 anys. En agraïment als dos gats per no menjar-se'l, els va donar un do molt màgic. El do era aquest: podien parlar i entendre tots els idiomes fins al dia de Nadal. Els gats li van preguntar quins idiomes podien parlar i entendre, i el gnom els va respondre amb aquests exemples: podien parlar amb el gossos (no sabia si ho farien gaire), amb els esquiroles, amb els humans de tota mena... i altres idiomes. Quina emoció! Ara que tenien aquest do van anar a parlar amb tothom. El Bigotis li va dir a la senyora Sargantana amb un somriure de dreta a esquerra:

—Senyora Sargantana, va vostè molt elegant avui!

—Gràcies, Bigotis, ets molt amable, i, per cert, com és que parles com jo? Et trobo molt estrany avui, no em voldràs caçar com al meu marit?

El Bigotis se'n va anar a parlar amb un esquiol. L'Astèrix va ben esbrincar el Bigotis, perquè si parlava amb tothom, els atraparien de seguida. No podia rebel·lar el gran secret al primer que trobés! Però l'Astèrix tampoc no resistia la temptació i va parlar amb els senglars. Quina emoció parlar amb tothom!

Es feia tard i els gats, com que ja havien berenat, van anar cap a caseta amb la panxa plena. Quina desagradable sorpresa els esperava quan arribessin al poble! La casa, al costat de la plaça Major, era a prop de l'entrada per on venien, l'entrada del camp de Santa Maria. Al mig de la

Pol Martos Altimir, 10 anys
1r premi categoria aleví

plaça, quan hi arribaren, hi van trobar tot el poble reunit al voltant d'un personatge força conegut: el llenyataire. El senyoret, que a part de llenyataire era caçador, cridava:

—Demà aniré al costat de l'església a tallar llenya per Nadal. Va, qui s'apunta. Al mal temps, bona llenya! A finals de tardor, com més llenya millor! Només per quinze euros, llenya per Nadal!

—El carnisser i jo ens hi apuntem —va dir la pastoreta més jove d'aquell petit poble.

El Bigotis, que passava per allà, va pensar: «Quina barra que té el llenyataire; és massa cara, la llenya! Un moment..., allà on diu que anirà a tallar llenya és on viu el tió dels amos! No pot ser, he d'avisar l'Àsterix!» Ràpidament va dir al seu company el que havia sentit.

Què farien? Parlar!!! «Gràcies, gnom, pel do!» Es van espavilar i van començar a preparar un pla.

L'Àsterix, intel·ligentment, va pensar un pla quasi perfecte: —A veure, què et sembla si fem un túnel per a amagar el tió?

—No —va comentar el Bigotis—. Per allà sota hi ha animals capaços de destruir-lo, i no crec que els amos se n'alegrin gaire.

—Potser dalt dels arbres —va replicar l'Àsterix— no el veurà...

—Fins que no talli l'arbre —va acabar el Bigotis.

—I si l'amaguem a la cova del camp de Santa Maria, on anem nosaltres a caçar? Va, Bigotis, aquesta és una bona idea!

—Tens raó —va dir el Bigotis—. Ets el millor. Deixem-ho estar i a pensar s'ha dit! Ai, si jo tingués aquestes idees!

Van anar a parlar amb totes les criatures del bosc per veure si algú els volia ajudar. De tots els que s'hi varen presentar es van quedar amb un parell de senglars per a arrossegar el tió fins a la cova, quatre conills que es volien sacrificar per entretenir el llenyataire i un parell d'esquirols per a fer de missatgers. Però primer havien d'agafar forces i preparar-se per a l'endemà.

Durant la nit, el Bigotis, company de feina dels senglars, i l'Àsterix, que treballaria amb conills i esquirols, no van dormir. I si fracassaven? La il·lusió dels nens se n'aniria en orris. No hi hauria regals, els nens no donarien menjar al tió i no estarien preocupats pensant si donarien mandarines, pomes, plàtans, galetes, suc de taronja i de préssec al tió.

Per fi, va arribar el matí del dia 9 de desembre, el dia abans que el tió pogués anar cap al poble. Es van trobar davant del tió. L'Àsterix i els esquirols van anar al camp; a pocs metres; els conills estaven preparats per a distreure el llenyataire, i el Bigotis i els senglars estaven a punt per a empènyer el tió. Un esquirol va veure un home amb una motoserra, era el llenyataire; un esquirol va avisar l'altre, i aquest últim va avisar l'Àsterix, fent cadena. L'Àsterix va avisar els conills, que immediatament van anar a distreure el llenyataire.

Una mica més amunt, els senglars i el Bigotis s'apropaven

a la cova. Cap allà anava l'Àsterix, que els va trobar i els va dir, pràcticament sense alè, que el llenyataire s'apropava i que havien d'anar més ràpid. El Bigotis, veient l'horrible situació del seu bessó, li va proposar de fer un canvi de pla. L'Àsterix no l'entenia. El Bigotis li va explicar, molt breument, el nou pla que ell mateix havia traçat en pocs segons: —Tu acompanya els senglars que porten el tió, mentre jo busco dos o tres parells de llops, anirem a agafar els arbres que ja estan tallats i cobrirem la cova.

Quan estaven arribant, van veure els conills corrent com bojos perquè no els atrapessin les bales. El Bigotis els va dir que anessin amb l'Àsterix i els senglars, i va fer el mateix amb els esquirols. Van agafar els troncs i van anar cap a la cova. El sol era molt dèbil, eren ja les cinc de la tarda. Un esquirolet els va dir que feia poc que havien arribat l'Àsterix i tres senglars, perquè un senglar s'havia hagut de parar i n'havien agafat un altre. Van anar xerrant fins a la cova i la van cobrir, però van deixar un petit forat entre els troncs per veure quan podrien sortir de la cova. La nit va ser freda, però alegre per als conills, els esquirolets, els senglars i els llops, que van acabar l'aventura juntament amb el Bigotis, l'Àsterix i el tió. El forat no va fer falta. A mitjanit el tió va recuperar els poders màgics (rodolar, evitar obstacles i col·locar-se en llocs sense perill) i va poder anar cap al poble.

Quina il·lusió per als nens de la casa! Mandarines i galetes, llet i aigua... I el 24 de desembre, per fi, la nit màgica en què hi ha la cagada del tió. Regals de LEGO per al més gran i

torrons i cotó de sucre per al golafre del petit.

Quin Nadal més fantàstic van tenir aquells nens! La millor aventura nadalenca acabaria en un lloc bonic i acollidor!

Qui es podia arribar a imaginar que el Bigotis i l'Àsterix, un parell de gats, havien salvat la il·lusió dels petits d'aquella casa!

I vet aquí un tió, i vet aquí dos gats, que aquest conte s'ha acabat.

una estrella diferent

Hi havia una vegada una família d'un nen que es deia Arnau. L'Arnau era ros i tenia tretze anys. Els pares es deien Hèctor i Maria, i això va passar a finals de novembre a Andorra.

Estaven fent l'arbre de Nadal i a l'Arnau li va caure l'estrella de dalt de tot de l'arbre, i va començar a plorar i va dir:

—Jo no ho volia fer!

—No passa res, fill, el més important és que no t'hagis fet mal —va dir la mare.

—D'acord! —va dir l'Arnau.

Però l'Arnau va notar com si alguna cosa li hagués esgarripat el dit gros. Havia recollit els trossos de l'estrella a la seva habitació i es va esperar a la nit per veure si hi trobava alguna cosa interessant. Era de nit quan se li va aparèixer al llit un menairó i li va dir:

—Has de deixar l'estrella a fora i que li caigui neu, ja que aquí neva molt. Així tindràs un secret, perquè ets molt especial per a nosaltres.

De cop, va desaparèixer.

L'endemà al matí havia d'anar a l'escola i va deixar l'estrella a la finestra a veure si nevava. Estava partida en quatre trossos. Quan va tornar de l'escola va anar ràpidament a veure si s'havia format tota, però només va veure tres peces. N'hi havia una que s'havia ajuntat amb una altra. Va arribar la nit i de cop va aparèixer el menairó i li va dir:

—Cada dia se t'ajuntarà una peça, però si no neva, aquell dia no podrà ser!

L'Arnau va mirar el menairó amb sorpresa i aquest va desaparèixer de cop. Era el matí i va anar a l'escola. A la tarda encara no havia nevat, estava trist i l'estrella no es recuperava.

—Què faré amb l'estrella? Encara no ha nevat!!!

A la nit va venir un altre cop el menairó i li va dir:

—Demà se t'ajuntaran totes les parts!

—Ets màgic? —li va preguntar l'Arnau.

—Sí, és clar! Que no creus en la màgia, tu?

—Jo pensava que tot el que passava per Nadal no era de veritat! —va sospirar l'Arnau.

I el menairó li va dir:

—Quan vinguis demà, t'agafaré i et portaré al regne dels menairons, hauràs de portar l'estrella perquè la necessitem. Hi ha un forat amb forma d'estrella i allà la posaràs i seràs el rei dels menairons —va dir el menairó.

—D'acord! —va dir l'Arnau. En aquell moment el pare de l'Arnau va entrar a l'habitació. El menairó va desaparèixer i l'Arnau es va fer l'adormit. El pare només entrava a fer un petó de bona nit a l'Arnau.

L'endemà era dissabte i van anar a jugar amb la neu.

Quan va arribar la nit les parts es van ajuntar i el menairó va arribar i va dir:

Marc Masete Josa, 9 anys
Finalista categoria aleví

—Véns al regne dels menairons?

L'Arnau va respondre:

—Sí!

Llavors amb la màgia van desaparèixer i van anar a parar al regne dels menairons. I el menairó li va dir:

—Tu vine darrera meu, només amb l'estrella!

Tots els menairons van fer un passadís perquè passés l'Arnau, que es va quedar molt sorprès: va veure més de dos mil menairons! El primer que van fer va ser anar a posar l'estrella al lloc que va indicar el menairó i des d'aquell moment la seva llum arribava cada Nadal al capdamunt de l'arbre de la família de l'Arnau. I cada any l'Arnau recordava que darrere de tota aquella decoració hi havia un món màgic i especial.

Categoria

infantil

on són els galets?

Avui en dia només mirem els edificis grans i els centres comercials..., però si mirem més enllà de tot això i observem les muntanyes i els boscos, entrarem en un món màgic i fantàstic.

Aquest és el cas dels protagonistes d'aquesta història, que casualment són animalets.

Al petit país d'Andorra, al bosc del Madriu, cobert de neu com si portés un vestit blanc, era Nadal.

Dins el saüc de la família Rato-linz ho estaven decorant tot per a la gran festa.

De sobte, la Iruna, la germana gran de la família, s'adonà que faltaven els galets per a l'escudella i li digué a l'Artma, la seva mare:

—Mare, falten els galets per a l'escudella.

L'Artma li va donar permís per a anar al supermercat de la cantonada, al roure dels senyors Eriçons, però amb una condició, que l'acompanyés la seva germaneta petita, la Nana.

El pare, en Siull, en sentir-ho, va demanar a les filles que també compressin patates fregides, ja que eren la seva perdió.

Així doncs, s'encaminaren cap allà. Estava ple de gom a gom, hi havia tots els animalons del bosc i tots demanaven,

alhora, el mateix: galets. La senyora Punxona, la propietària del negoci, no sabia com atendre els clients i tots reclamaven i feien crítiques sobre la botiga dels pobres eriçons. La Punxona pujà al taulell i pregà silenci:

—No us poseu nerviosos, si us plau!

La mare óssa preguntà, fora de si:

—Qui ha estat el primer de comprar galets?

—Han estat els senyors Quirol. —contestà l'eriçona tota acalorada.

La Nana no s'ho va pensar dues vegades i va agafar la seva germana de la mà per sortir de la botiga i anar corrents al pi de la família d'esquirols.

Però la Iruna s'aturà de cop i volta i digué:

—Però es pot saber què fas? El pare ha dit que compréssim patates fregides!

—Però, Iruna, són més importants els galets! O et vols quedar sense escudella de Nadal?

—Doncs..., si és així, va, anem! —va dir tota convençuda, però va pensar un moment i va dir:— Però, Nana, has de tenir en compte que per anar al pi dels senyors Quirol hem de creuar quasi tot el nostre estimat bosc.

—Ho sé, Iruna, però hem de ser valentes, simplement perquè aquest sigui un Nadal com cal.

—Ho farem amb una condició, els pares no ho han de saber.

—Tracte fet! —afirmà la Nana.

Núria Garcia Segarra, 11 anys
1r premi categoria infantil

Van caminar i caminar, fins que van arribar a la zona nord del bosc; allà, es començaren a complicar les coses. No paraven de sentir xiuxiuejar veus estranyes i desconegudes, fins al punt que van sentir crits. Buscaren el lloc d'on provenia aquell so i...

—Oh! Senyor Banyes! —xisclà la Iruna. L'isard estava estirat a terra i sagnava d'una pota, molt dolgut, pel que es veia.
—Nana, vés a l'alzina dels senyors Horse —va dir la Iruna, i tot seguit digué:— I vostè, senyor Banyes, tranquil·litzis, la Nana ha anat a demanar ajuda a l'hospital i vindran de seguida, respiri fondo.

Al cap d'una estona van arribar el senyor i la senyora Horse, i el van portar a l'hospital. A la sala d'espera, la Nana va tornar a pensar en els galets! Li ho va comentar a la seva germana i ella respongué:

—Nana, hem ajudat una persona, crec que els pares no s'enfadaran si hem fet una bona obra.

—El que vull dir és que encara ens queda temps per a anar a buscar els galets —digué la petita.

—Mira, Nana, quan la família del senyor Banyes vingui, si tenim temps, hi anirem. Primer, vull saber l'estat del senyor Banyes.

En aquell moment, una marmota vestida d'infermera va sortir de l'habitació on era el senyor Banyes i va arribar la família de l'isard: la senyora Banyes i en Banyetes. La infermera els informà que l'isard havia de fer repòs absolut, durant tres dies, cosa que l'afectava, ja que ell es dedicava

a fer curses d'esquí, i per aquest motiu havia de demanar la baixa.

Un cop solucionat el problema, les germanes se'n van anar corrents cap al pi dels senyors Quirol.

Quan van arribar al gran pi, obriren la porta d'una revolada i...

—Senyor Quirol, què ha fet amb els galets? —preguntà la Iruna en veure una taula plena de galets pintats de coloraines.
—Com? Què... doncs..., jo... Bé, t'ho diré: vam agafar els galets per decorar els arbres del bosc, i per això els hem comprat tots i els hem pintat de colors.

—Doncs, tots els animals s'han quedat sense escudella! —digué la Nana, arrufant el nas.

—Sí, ja ho sé... i n'estem penedit, però què hi podem fer, ara?

—Bé, us perdonem... però ja em direu com farem l'escudella, ara?

—Podem fer galets amb pasta de gla i, com a guarnició, si voleu, hi posarem fruits del bosc, què us sembla? —digué la senyora Quirol, que era una gran cuinera.

—Sí, visca! —van cridar les dues germanes al mateix temps.

I així va ser com al final van fer l'escudella més bona que recorden en molts anys, envoltats dels arbres amb garlandes de galets de colors que portaven l'empremta dels senyors Quirol.

A la festa, però, es trobaren els pares, i intentaren posar alguna excusa:

—Mare, ho sentim per haver arribat tan tard però és que...

—No cal que m'expliqueu res, tot el bosc ja ho sap. Estic molt orgullosa de vosaltres.

—Com? Ah, sí! Nosaltres també —afirmà la Iruna tota cofoia, mentre aclucava un ull a la seva germaneta Nana, que amb un somriure se la mirava de reüll.

Uns dies més tard, per a sorpresa de tota la família Rato-linz, va arribar a la petita bústia del saüc on vivien, una enorme carta adreçada a les germanes Iruna i Nana, que deia així...

Estimades germanetes Iruna i Nana,

Sóc el senyor Banyes, ja m'han donat l'alta i només us voldria donar les gràcies per tot el que vàreu fer per mi. Tot i ser petites, vàreu trobar la manera de socórrer un animal tan gran com jo, i és per això que us vull convidar a la propera cursa d'esquí, que tindrà lloc a la pista Avet de Soldeu, on podreu ser a primera fila junt amb la meva dona i el meu filllet Banyetes. Els vostres pares també hi són convidats. Per cert, no us deixeu les bufandes i els guants que allà hi fa un fred que pela!!!

Bé, doncs, espero que hi pugueu assistir i així us pugui dedicar el meu triomf, si és que guanyo, res no em faria més feliç.

Petonets i records als vostres pares,

Senyor Banyes

PD. Diu el Banyetes que té moltes ganes de tornar a menjar aquells deliciosos pastissos que fa la vostra mare, així que, si voleu, podeu portar-ne un, que ens el menjarem després de la cursa al nostre cau.

I bon Nadal i bons torrons, que aquest bosc és ple d'animalons!!!

històries de l'àvia Antònia

El 25 de desembre quedem tota la família a casa de l'àvia Antònia: és una casa rústica, acollidora i molt àmplia. A mi, com a tota la família, m'agrada molt anar a casa de l'àvia. Cada any per Nadal, l'àvia ens prepara un dinar típic nadalenc, i de postres, trufes, que tenen un gust excel·lent. Sempre acompanyem les postres amb històries explicades per l'àvia, és típic dels nostres dinars. Recordo un any que l'àvia estava malalta i no va poder explicar cap història de les seves, va ser un dinar inacabable.

La Clara (la meva cosina) i jo sempre recordem una història molt bonica. Quan ens quedem a dormir a casa de l'àvia, li demanem que ens la torni a explicar, ella es prepara un cafè, s'asseu al sofà i ens comença a explicar la història:

Era una tarda d'hivern freda i estava a punt de nevar.

Vertaderament era un dia de Nadal, si no és que era la vigília, el dia 24.

Una nena estava passejant per l'avinguda principal del poble, quan es va aturar davant d'un aparador, amb tota mena de decoració nadalenca; eren les festes de Nadal i calia cridar l'atenció del públic.

L'amo de la botiga va posar un cartell al vidre de l'aparador, tot envoltat d'escuma blanca, que deia: «CADELLS DE GOS A LA VENDA».

La nena esperà un moment que apareguessin els cadells a l'aparador, però passats uns minuts i veient que el venedor no els hi posava, entrà decidida a preguntar.

—Que podria veure els cadells? Però abans voldria saber quant valen —digué la nena.

—Depèn, n'hi ha que valen 40 € i n'hi ha de 50 €, segons el color del pèl.

La nena va buscar a les butxaques de l'abric i en va treure 5 €, se'ls mirà amb cara trista i ulls plorosos.

El botiguer, amb un somriure a la boca, va respondre:

—Aquí tens els cinc cadells de gos labrador. Van sortir, l'un darrere l'altre, mentre un sisè es va quedar endarrerit.

La nena, en veure els cadells, es va posar molt contenta, se li van il·luminar els ulls de l'alegria.

El botiguer es va emocionar en veure l'alegria de la nena. La nena va deixar de mirar els cadells que tenia al voltant dels peus i que li llevaven les sabates, per mirar el sisè, que anava cap a la nena coix; el gos se li anava acostant lentament.

—Què li passa a aquest cadell? —va demanar amb la veu entretallada.

El venedor li ho va explicar:

—En el moment de néixer, el veterinari va veure que tenia el maluc trencat i que no es curaria, que aniria coix sempre.

Marta Codina, 14 anys
Finalista categoria infantil

La nena es va emocionar i digué:

—Aquest és el gosset que vull, el vull comprar.

L'amo de la botiga se la va mirar tendrament, tenia petites gotes de llàgrimes que li lliscaven galtes avall.

—Mira, si és aquest el que vols, com que és Nadal, te'l regalo.

La nena, trista i molt disgustada, li va contestar:

—No!, jo no vull que me'l regali, ni tan sols perquè és Nadal, perquè estic segura que val tant com els altres, i jo vull pagar el preu complet. Per ser Nadal, com que només tinc 5 €, si me'l deixés pagar a terminis, li dono els 5 € que tinc i cada mes passaré a pagar-li 5 €, que és la paga que em dóna el meu pare.

L'amo de la botiga encara va insistir a regalar-l'hi.

—No veus que aquest cadell mai no podrà córrer, mai no podrà saltar, mai no podrà jugar com els altres, mai...

Mentre l'amo li estava fent aquestes reflexions, la nena es va ajupir, es va aixecar una mica la faldilla i li va ensenyar la cama, envoltada per un horrible aparell metàl·lic, i, mirant-se el botiguer, li va dir:

—Bé, jo tampoc no puc córrer gaire i el cadell necessita algú que l'estimi, i jo crec que sóc capaç de fer-lo feliç.

L'amo, ara ja amb llàgrimes als ulls i amb un somriure de felicitat als llavis, li respongué:

—M'agradaria que un d'aquests cadells tingués un amo com

tu, perquè a la vida no importa qui ets ni com ets, sinó que t'estimin, perquè un bon amic és el que arriba quan els altres ja han marxat.

La nena, molt contenta, agafà el cadell i li parlà a l'orella:

—A partir d'ara, seràs el meu amic, i el teu nom serà Nadal, perquè avui t'he vist i m'he enamorat de tu, i jo t'estimo.

Categoria

juvenil

cor de gel

—No vull créixer!

Un crit agut s'escoltava des d'una petita cabanya situada al bell mig d'una vall d'un país que ningú no és capaç de situar en el mapa.

—No vull créixer!

El crit va tornar a sonar enmig d'aquella tempesta de neu. No, aquest no és el conte de Peter Pan ni tampoc un conte amb un final feliç per a tothom. No és un conte de fades però tampoc no és un conte de terror, simplement és un conte, un conte d'una nena que no volia créixer, una nena que havia nascut en una curiosa família...

—Hima! Prou, torna aquí ara mateix! —una veu greu va contrastar amb el crit d'abans.

—Relaxa't, estimat, ja no estàs preparat per a aquestes mogudes —va recomanar una veu fina i delicada.

—Però això no pot continuar així, ha de complir les seves obligacions... —va defensar-se un altre cop la veu greu—. Ep! Torna aquí, Hima! Ni se t'acudeixi sortir amb aquesta nevada, m'has sentit? Hima!

De sobte, d'aquella petita cabanya va sortir una nena d'aparença d'uns vuit anys corrent tant com podia. Els cabells castanys i la pell bruna contrastaven amb tota aquella blanca i flonja neu. Darrere seu va sortir un home de mitjana estatura amb una llarga barba blanca i amb una panxa que no es

podia dissimular ni amb els pantalons amples de pijama que duia. En menys d'un minut va atrapar la nena i la va agafar com un sac de patates mentre la portava de dret cap a la cabanya.

L'Hima no parava de donar cops amb aquelles cames inquietes que semblaven fins escuradents al costat d'aquells tros d'home panxut i barbut. Un cop a la cabanya l'Hima va mirar resignada aquell home que se situava amb posat furiós davant d'ella.

—Et sembla maco el que has fet? Mira! Estic completament xop! I si em refredo, què? Què faràs si em refredo? Faràs tu la meva feina? Ja és hora que et comportis com una bona nena i que facis bondat! Em sents? Hima!

L'Hima, mentrestant, jugava amb els trossos de neu que se li havien aglomerat als cabells i que, amb l'escalfor del foc de la cabanya, es desfeien i es convertien en petites gotes d'aigua que queien divertides sobre les galtes vermelles de la nena. Aquella figura imponent, amb llarga barba blanca, cada cop es tornava més vermella com a símbol de la seva falta de paciència. Just quan estava a punt d'iniciar un nou sermó, encara més potent que l'anterior, va aparèixer per la porta una dona prima i delicada. Duia els cabells blancs recollits en un monyo alt. No, no és la típica iaia que es dedica a fer ganxet ni la típica senyora gran que es fica cremes al rostre per intentar amagar les múltiples arrugues. Em sap greu dir-vos que, malgrat els cabells blancs, aquella

Míriam Daravano Ferreira, 17 anys
1r premi categoria juvenil

senyora no aparentava més de quaranta anys. Aquesta dona era la Mare Noel i, encara que no aparentava més de quaranta anys, en realitat tenia uns cent vuitanta anys humans. Bé, ara segurament ja intuïu qui és aquell home de barba blanca que davant de l'Hima s'anava ficant cada cop més vermell. Sí, exacte, és el que nosaltres anomenem Pare Noel.

—Estimat, relaxa't, ja t'he dit que no et van bé aquestes mogudes. Té, eixuga't amb aquesta tovallola —va dir suaument la Mare Noel tot donant-li una tovallola amb un estampat extravagant de rens amb nassos vermells.

Però el Pare Noel, que encara mirava l'Hima com jugava amb la neu i com ignorava les seves paraules furioses, va mirar un altre cop en direcció a la Mare Noel, que va fer un gest que no amb el cap per a comunicar al seu marit que no continués i que anés a descansar, i, amb un gest de resignació, el Pare Noel va agafar la tovallola, va mirar per últim cop l'Hima i, amb un sospir, va anar en direcció cap a la seva habitació. La mare Noel el va seguir amb la mirada fins que va tancar la porta.

—Hima, filla meva, però què et passa? —va dir llavors la Mare Noel apropant-se a la seva filla, que havia parat de jugar amb els flocs de neu, entre altres coses, perquè ja s'havien fos completament i ara deixaven un rastre de petites gotetes d'aigua que fugien per on podien; les unes relliscaven pels cabells i continuaven pel rostre, i les altres, més atrevides, es dedicaven a fer grans salts fins que topaven amb el terra

i desapareixien completament.

—El papa no m'entén. No vull tornar a aquell lloc estrafolari!

—va remugar la nena arronsant el nas i creuant els braços en senyal de disconformitat.

—Et refereixes a la fàbrica de joguines? —va preguntar la mare amb un to suau i delicat. La nena, un cop més, va fer que sí amb el cap—. Però, Hima, ja ets gran!

—No sóc gran! No vull créixer! —va exclamar l'Hima fent un gest enfadat amb els braços.

Just quan la Mare Noel anava a respondre a aquella afirmació la porta es va obrir i van entrar un munt de floquets de neu juntament amb un noi d'aparença de divuit anys.

Aquest noi portava els cabells mullats i un barret de llana de colors vermells i verds. L'Hima, en veure'l, va saltar-li als braços; era el seu germà, en Danouk Noel.

—Hima! Com has crescut! Com és que estàs tan xopa? —va preguntar-li agafant-la en braços i giravoltant per aquell petit menjador.

—Bé, fa una estona el teu pare i ella han tingut alguns assumptes... ja ho saps —va dir la Mare Noel amb un somriure burllesc als llavis.

—Bé, això ja m'ho esperava. Cada cop que torno a casa sempre passa el mateix —va dir en Danouk rient i, dirigint-se a la seva petita germana que l'abraçava fortament, li va preguntar:— I tu? No hi ha ni un sol cop que et portis bé? Si no et portes bé, no et portaré regals per Nadal!

—No vull regals! —va dir la nena negant amb el cap mentre el seu germà la tornava a deixar a terra—. A més, encara no ets l'encarregat de fer-ho! —va exclamar la petita amb veu desafiant.

—I, per cert, fill meu, ja t'has pogut estudiar totes les rutes del trineu? —va dir la Mare Noel mentre es dirigia a la cuina per fer el sopar, ignorant completament l'exclamació de la filla—. Has de vigilar amb els trams on els vents són més forts, pensa que en trams com aquests els rens s'espanten molt i solen fer bestieses.

—No pateixis, mama. Els elfs m'han ensenyat totes les rutes, incloent-hi les d'emergència. Això sí, però, hem tingut uns quants problemes amb la decoració dels regals. Els elfs no es posen d'acord en res! —va dir mirant la seva mare—. Espero que et decideixis ja a venir a la fàbrica, que necessitem la teva opinió —va dir amb un somriure, girant-se cap a la seva germana.

No obstant això, l'Hima el va mirar amb una mirada ferotge que va fer esgarriar el seu germà. Però no va dir res, i ràpidament en Danouk es va dirigir dissimuladament cap a l'habitació del seu pare per saludar-lo i, ja de passada, per evitar una possible discussió amb la seva germana petita.

L'Hima es va treure les sabates xopes i se'n va anar al costat de la finestra, lluny del foc, per observar com queien els flocs de neu. L'apassionava, la neu. Per a ella la neu era vida, era màgia. Si no, com podia explicar algú aquelles formes

perfectes, aquella brillantor màgica o aquell ball que feien els flocs en desplaçar-se per l'atmosfera? Ningú no l'entenia. La seva família, els Noel, estaven acostumats a veure la neu com un desavantatge, com una maledicció que aquella nit de Nadal no els permetia repartir els regals tranquil·lament. El pare sempre li havia dit que la neu era un símbol de l'enveja del dimoni, ja que ell no rebia mai regals. L'Hima, però, no creia en aquests contes. Era tossuda com ella sola, però també molt somiadora. Somiava que algun dia ballaria com aquells flocs de neu i volaria lliurement per on ella volgués, quan i com ella volgués... sense límits. Somiava que es fonia amb la neu, somiava massa.

Amb un sospir de resignació va mirar al seu voltant; les parets de fusta, la il·luminació del foc menjant-se la llenya, l'escalfor càlida i confortable per a tothom, per a tothom excepte per a ella. No li agradava l'escalfor. Va tornar a mirar per la finestra i, tancant els ulls, va imaginar-se que corria per aquelles muntanyes nevades mentre el vent tocava una simfonia per a ella, mentre els flocs de neu giravoltaven al seu voltant i ella els intentava seguir el pas. Li hauria agradat compartir aquells pensaments amb el seu germà. L'estimava moltíssim, i l'enyorava tant quan anava a la fàbrica per preparar un dia, només un dia de l'any. «Sort que només és un dia, perquè si fossin dos...», va pensar l'Hima sospirant un altre cop. No ho entenia, no entenia per què la seva família estava destinada a repartir regals a persones que ni tan sols coneixia... No ho entenia i això la feia posar furiosa.

—Per què? Per què? Per què hem de treballar any rere any per a persones que ni coneixem? Persones que ni tan sols no creuen en nosaltres, que mai no ens han agraït res, o és que algun cop hem rebut una simple carta dient: «Gràcies pel treball que feu any rere any»? —va exclamar l'Hima amb llàgrimes als ulls.

Aquella exclamació va provocar un calfred al Pare Noel, que era a l'habitació discutint temes de la fàbrica amb el seu fill. De sobte, amb un posat seriós es va aixecar del llit i es va dirigir cap al saló, on hi havia l'Hima. En Danouk el va seguir intentant tranquil·litzar-lo i la Mare Noel, al seu torn, va sortir de la cuina esverada i amb una gran preocupació dibuixada al rostre. La nena es va girar i gairebé xiscla de l'expressió seriosa del seu pare.

—Hima, saps per què ho fem? —va dir amb una veu tranquil·la i relaxada que encara posava més en alerta els sentits de la nena—. Ho fem perquè tothom necessita ser feliç. Els nens, els nens que no paren de somiar, com tu. Els nens que a vegades han de viure situacions tristes i complicades. Els nens que una vegada a l'any es mereixen ser feliços. Ho fem per això; per tots aquells nens que han fet bondat tot l'any i que han vetllat pels altres. Ho fem per això, i ens és igual si ens donen les gràcies o no, tant si creuen en nosaltres com si no, perquè nosaltres vivim per fer-los feliços i no per rebre res a canvi —va fer una pausa mirant l'Hima, que no gosava aixecar la mirada de terra—. Hima, d'aquí a una setmana serà la gran nit. Demà

mateix a la nit anirem a la fàbrica tots junts i allà aprendràs a ser una Noel.

—No vull! —va exclamar la nena—. No vull ser una Noel, no vull regalar regals, no vull res!

—Hima! —va exclamar el Pare Noel cada cop més furiós—. Demà a la nit aniràs a la fàbrica i aprendràs a estar-hi i hi ajudaràs, m'entens?

—He dit que no vull! Aquella maleïda fàbrica m'ha robat el meu pare i el meu germà! No vull anar-hi! L'odio! —va cridar la nena mentre un riu de petites llàgrimes queien pel seu rostre vermell pels nervis.

—Hima —va dir un altre cop la veu seriosa del Pare Noel—. És hora que maduris, és hora d'actuar madurament. No hi ha res més a discutir. —En acabar de dir això es va dirigir cap a la seva habitació per descansar un altre cop de l'exaltació del moment.

—Hima, relaxa't —li va dir el seu germà amb veu amable i confortable.

No obstant això, la nena no parava de sanglotar. No podia parar de plorar, el cor no parava de fer-li mal, no parava de tremolar. El seu germà la va abraçar i a cau d'orella li va dir les següents paraules: «Tot anirà bé». I, immediatament després, va deixar la nena al sofà dormint com un nadó, dormint profundament.

A la Mare Noel se li van escapar algunes llàgrimes, el seu fill les hi va assecar i va tranquil·litzar el seu cor trist. En aquell mateix instant algú altre tenia el cor oprimat i plorava

silenciosament mentre aquelles llàgrimes es perdien entre l'espessor de la llarga barba blanca.

—I tot això quan queda una setmana perquè sigui Nadal —
es va lamentar la Mare Noel.

* * *

Era nit fosca. L'olor del pollastre farcit es barrejava amb la feble olor del foc extingit. Tot era fosc. Feia unes hores en aquella mateixa habitació només s'havien sentit crits i plors, i ara tot estava tan silenciós, tot tan tranquil... Es va incorporar lentament. L'havien tapat amb una manta i damunt de la tauleta hi havia un got de llet amb un plat de galetes amb forma d'arbres de Nadal i regals. «Quina ironia», va pensar l'Hima, «el motiu pel qual vaig discutir ara s'ha convertit en galetes». Va agafar una galeta i se la va ficar a la boca. Feia fred, però a ella li encantava aquesta sensació. Va mirar per la finestra. Tot era blanc, havia parat de nevar i la Lluna donava un toc màgic al paisatge. No se'n volia anar a la fàbrica de joguines, no volia. El que realment volia era sortir a fora i ballar sota aquella Lluna plena i màgica, i sobre aquella neu blanca i flonja que s'adaptava perfectament als seus petits peus bruns.

Aleshores, com per art de màgia va començar a caminar en direcció a la porta. No tenia sabates ni les volia. Notava a cada pas aquell fred que per a ella era reconfortant, aquell fred que ella tant estimava i anhelava. Va obrir la porta que donava a fora lentament i just abans de sortir va mirar cap

a la porta entreoberta dels seus pares, i al costat hi havia la porta ajustada de l'habitació on dormia el seu germà, el seu estimat germà, que li havia dit que tot aniria bé. Tenia raó, ara tot estava a punt d'anar bé. Va sortir i amb els peus bruns i petits va trepitjar aquella blanca neu il·luminada per la llum de la Lluna. Els seus llavis vermells van dibuixar un arc perfecte que ensenyava aquelles petites dents blanques com a símbol de la seva màxima felicitat. Va començar a córrer en direcció al bosc que s'estenia més enllà, volia veure, conèixer, saltar, cridar, ballar... volia volar. Volar com els flocs de neu, volia volar sobre aquella estranya substància que es fonia sota els seus peus càlids.

No sabia quanta estona havia corregut ni tampoc en quina direcció ho havia fet, només sabia que havia corregut i que ara els seus peus li coïen i li picaven com si milers d'agulles s'infiltrassin per la pell, com si milers d'ortigues ballessin sota els seus peus provocant-li aquest mal tan agut. No tenia abric, no tenia sabates, i ara, per primer cop, tenia fred, però no aquell fred agradable, sinó un fred dolorós, un fred que penetrava en l'ànima i la feia aturar-se. Li feia mal tot, les mans, els peus, el cap... el cor... En cap moment no va sentir cap mena d'odi envers la neu, però sí que va sentir enyorança de la família... Com un cos inert, va caure sobre la neu amb un so sord enmig d'aquella nit freda i silenciosa. Per un moment li va fer la sensació que una veu li parlava, una veu molt llunyana que la cridava... Va començar a nevar.

* * *

De sobte el Pare Noel va fer un salt. Feia molt fred, massa fred. Es va aixecar feixugament i va anar cap al saló. Era il·luminat, però no per la llum de les espelmes, sinó per la llum blanca de la Lluna. Es va quedar paralitzat davant l'escena que tenia davant els seus ulls. La manta hi era, la galeta amb forma d'arbre de Nadal havia estat mossegada i la porta era oberta. Però el pitjor era que la seva filla, la seva estimada filla no hi era. Va fer un petit xiscle d'agonia i es va dirigir cap a la porta oberta. Les petjades, les petjades hi eren, eren allà, havia sortit. Va començar a tremolar i a fer petits sanglots. En Danouk es va despertar i va sortir de la seva habitació per veure què passava. Va veure el seu pare dempeus davant de la porta mirant fixament en direcció al bosc. S'hi va apropar i va veure les petjades. El cor se li va accelerar i va tornar cap on era el seu pare, que seguia allà dempeus mirant fixament el bosc.

—HIMA!!! —va xisclar finalment en Danouk desesperat, amb el cor encongit... De sobte va començar a nevar.

Les petjades van començar a desaparèixer. La Mare Noel es va llevar espantada i va anar al saló a mirar aquell panorama. En aquell silenci es van sentir els sanglots de la mare, i, silenciosament, les llàgrimes del Pare Noel li rodolaven per les galtes. Només en Danouk va poder actuar i va agafar l'abric i va sortir a buscar-la. El Pare Noel el va voler seguir, però gairebé no podia moure's.

—Pare, queda't aquí, jo aniré a buscar l'Hima —va dir precipitadament en Danouk.

I, sense esperar la resposta del pare, va començar a córrer en direcció a les petjades, que lentament desapareixien amb el vent i la neu que queia des d'aquell cel fosc i solitari. Van passar hores, i en Danouk seguia buscant, encara que les petjades havien desaparegut els primers minuts de la nevada. Ara, però, ja no era una nevada, sinó una tempesta de neu. No podia més, ja havia clarejat i no hi havia rastre de la seva germana... Va tornar a casa amb prou feines. Tot ell estava fred, però especialment el cor, que semblava que s'havia congelat a causa de la nevada.

Quan va arribar a casa, va veure el pare assegut al sofà amb la cara entre les mans. En Danouk no gosava dir-li que no havia trobat la seva germana, no gosava...

La Mare Noel no parava de plorar a la seva habitació. De sobte, el Pare Noel va aixecar-se d'un salt, va sortir a l'exterior i es va mirar les mans. La màgia del Pare Noel era molt limitada per a utilitzar-la amb finalitats pròpies, però amb grans esforços va fer un encanteri, un encanteri que no deixaria morir la seva filla, un encanteri que potser compliria l'únic somni de la petita Hima...

* * *

L'Hima seguia estirada en aquell llit de neu mentre altres flocs de la mateixa substància es dipositaven damunt d'ella com si fossin llençols blancs que intentaven protegir-la. Tenia fred i gairebé no podia ni pensar. No podia obrir gaire els ulls, però va distingir que ja era de dia, ja havia clarejat... De sobte, com si fos una màgia misteriosa, va sentir un formigueig que li envaïa els dits i continuava pels braços fins a la nuca. Era un formigueig agradable; ara gairebé no sentia fred. El formigueig va seguir estenent-se per tot el seu delicat cos fins a la punta dels dits dels peus. Se sentia bé.

Va obrir feixugament els ulls i, de sobte, com en una de les seves fantasies, va veure que la seva pell bruna ara era tan blanca com la neu, que els seus cabells foscos ara li queien com una cascada rossa platí sobre les espatlles. De sobte, un dolor agut li va recórrer tota la medul·la. El cor, el cor li feia mal. Uns cristalls de gel envoltaven el cor i formaven una fortalesa de gel, una fortalesa indestructible. De sobte, es va parar. Els batecs es van aturar però ella encara seguia dreta, paralitzada per la por, la por del canvi...

Van passar cent anys. L'Hima era el que la gent de la muntanya que l'havia vist anomenava la Reina de les Neus o la Dona del Cor de Glaç. El seu somni s'havia complert: es podia transformar en flocs freds i cristal·lins quan ella volia, podia ballar amb el vent quan aquest ho desitjava,

podia caure damunt de la terra per sentir-ne la calidesa i fondre-s'hi... Era el seu somni, però se sentia sola... Mai no va ser capaç de tornar a aquella cabanya petita situada enmig de la vall, ni tampoc no va gosar apropar-se a la fàbrica de joguines, tenia por, por que la veiessin o la reconeguessin; s'avergonyia del que havia fet.

El 24 de desembre de fa cent anys havia transcorregut amb normalitat per a tots els nens i nenes plens d'il·lusió per l'arribada del Pare Noel, però la família Noel, malgrat l'esforç per a somriure i cridar magnífics «Ho, Ho, Ho!» plens d'alegria, no s'havia pogut desfer d'aquell sentiment d'angoixa que els recorria cada cèl·lula del cos i que els oprimia cada cop més els càlids cors. Ara, cent anys més tard, tornava a ser dia 24 de desembre, la nit més màgica de l'any.

Aquell dia, aquella nit, aquelles hores eren els únics moments en els quals podia ser a prop del seu estimat germà, l'únic dia en què es convertia en neu per repartir regals amb ell, l'únic dia feliç de tot l'any per a l'Hima. Així, amb un cop de vent, l'Hima giravoltava al voltant del trineu del seu germà mentre aquest repartia regals i cridava al mateix temps «Ho, Ho, Ho! Bon Nadal a tothom!»

I així és com acaba aquest conte d'una nena que no volia créixer, una nena que estava fascinada per la neu; una nena amb el cor de gel...

Categoria
adult

Enric Patou, d'ofici: venedor

Patou, Enric Patou, si més no, és un nom que costa d'oblidar, i tot aquell seguit de fets extraordinaris que vaig viure als voltants de Nadal també.

Al vespre els carrers eren blancs, ja que durant tot el dia havia estat nevisquejant. La vorera deixava veure les petites històries del dia en forma de petjades i fins i tot rodades de bicicleta d'algun agosarat.

Ben aviat en Jan i jo vàrem arribar a la plaça Guillemó. Les paradetes eren ubicades com cada any, sempre lluien al mercat de Santa Llúcia, les llumetes, la neu dipositada als trèvols i les nades que venien d'un grup de canalla que cantava als esglaons del costat de la plaça, sempre em donaven el caliu d'aquells records de l'època en què visitava el mercat amb el pare. Era per això que m'agradava portar-hi en Jan, era com si volgués que ell també tingués aquells bonics records quan fos gran.

La gent s'aglomerava a les diferents parades, uns per xafardejar i altres per comprar, no només hi havia parades de motius nadalencs, artesanía o torrons, sinó que s'hi podia trobar fins i tot guants, barrets, bufandes i diverses peces de roba d'hivern. Tot plegat era un gran reclam tant per als veïns de la població, com per als turistes. Em va cridar l'atenció, però, una paradeta més fosca que les altres i una mica arraconada a la plaça, on hi havia un senyor de mitjana edat, alt i de cabells blancs, prop d'una estufeta i arreglat amb vestit i corbata, una bufanda enrotllada al coll i un curiós barret de copa.

En Jan i jo, tot esquivant els petits cúmuls de gent, ens vàrem apropar a poc a poc fins al lloc, mentre en Jan aspirava l'inhalador per a l'asma.

—Patou, em dic Enric Patou —va dir aquell senyor espigat tot plantant-se davant nostre des de l'altra banda del mostrador, fins i tot abans no arribéssim a parar-nos.

—Els puc ajudar en quelcom? —va dir amb una postura i una educació exquisides.

—No, tranquil, estem mirant...

—Qui mira i no veu, només pot triar allò de davant seu.

—Com diu? —vaig preguntar estranyat.

Vaig alçar els ulls i a poc a poc se'm van anar aclimatant a la il·luminació tènue de la parada. En Jan ja feia estona que mirava bocabadat, amb l'inhalador a mitja alçada, tots els prestatges de darrere del senyor Patou.

—És que la llum els molesta —va dir abaixant la veu i assenyalant uns arbres força estranys que tenia al darrere. Els arbres eren de branques gruixudes com troncs i no tenien ni flor ni fruit, però tenien una brillantor rogenca especial i un moviment molt lent, gairebé inapreciable, però, en definitiva..., moviment!

—Disculpi, mestre! Com ha dit que es deia? —vaig preguntar.

—Patou, Enric Patou. Per servir-lo.

—Senyor Patou, aquests arbres... M'ho sembla a mi o és que es mouen de veritat?

de troncs

Jordi Trébol Ibarz
1r premi categoria adult

—Ho mira o ho veu? —va tornar a preguntar de manera misteriosa.

—Què vol dir? —vaig insistir.

—Que estan quietes per a qui els mira, però es mouen per a qui ho sap veure!

Ja m'estava començant a marejar el tal senyor Patou! Però la veritat és que el personatge, la parada i els arbres eren tan enigmàtics que em resistia a marxar, i vaig seguir la conversa tot escoltant el que em deia:

—Veurà, jove, hi ha gent que passa per aquí i només veu una parada fosca d'arbres pelats i uns quants complements nadalencs damunt del mostrador, però hi ha gent com vostè i, sobretot, el seu fill petit que ràpidament veuen que aquí venc troncs de Nadal originals!

—Què vol dir troncs de Nadal originals? —vaig preguntar amb cara de babau.

—Doncs això mateix, que aquests són arbres fets d'autèntic tronc de Nadal. I, com ja saben, el tronc de Nadal té vida pròpia, s'alimenta a partir del 8 de desembre per cagar i descansa després de Nadal, i, com que té vida, sempre creixen els trossos de tronquet que hi tallo!

—En volen un? —va preguntar ràpidament.

La veritat és que en Jan i jo no paràvem d'escoltar les explicacions del senyor Patou, com si comencéssim a estar hipnotitzats, i vèiem el lent i fascinant moviment dels arbres. El senyor Patou prosseguia:

—De quina llargada volen que el talli? I què, què hi fiquem?

Barret de Pare Noel, nas de suro? Li faig un tallet a la boca i un foradet al cul, i tot seu!

Encara estàvem garratibats i encantats, que el senyor Patou ja ens havia preparat un tronc de mida mitjana però rabassudet, amb barret, ulls, boca, nas i fins i tot una barbeta blanca que ens va dir que era de regal. I, és clar, amb el pertinent forat al cul.

—Són 40 € —em va dir tot somrient i entregant-me el tronc embolicat amb una manta de quadres.

Mentre li pagava, i evitava que em caiguessin les monedes per aquell forat inoportú de la butxaca, em va començar a recitar les normes del bon cuidador d'un tronc de Nadal original.

—Ha d'estar sempre ben tapat, es troba més còmode amb poca llum, menja a la nit quan ningú no el mira i com més menja i més li agrada, més caga! Estan acostumats a cagar per Nadal, no el facin esperar!!

I tot seguit ens va deixar amb el tronc sota el braç, mentre ell tornava a seure al costat de l'estufeta.

En marxar, en Jan estava eufòric:

—Pare, pare, si us plau, compra mandarines! I galetes i... coses bones, que segur que aquest cagarà més que el de la tia Ramoneta, que només caga aquelles *peladilles* dures.

El vàrem instal·lar a casa, a prop de l'arbre de Nadal i de la llar de foc, ben tapat amb la manteta de quadres i protegit del pas. Cada dia li donàvem mandarines, galetes, fruits secs i tot el que vèiem que durant la nit es cruspia amb ganes, l'endemà repetíem i anàvem provant de nou! De vegades, si l'observàvem sense fer soroll, ens feia la sensació que ens mirava amb cara de pena i aquella nit tenia ració doble!

Tot i que vàrem començar amb poques quantitats, cada dia n'hi posàvem més i cada dia menjava més! I la veritat, no només ho semblava, no, és que quan quedaven pocs dies per Nadal feia deu vegades la mida de quan el vàrem comprar i la manta ja no li arribava ni a terra, semblava que portés una faldilla d'escocès!

El vàrem sobrealimentar, més d'un dia havia enxampat en Jan, abans d'anar a dormir, deixant-li alguna botifarra de les que teníem guardades per a la sopa de Nadal. I vaig haver de cridar l'atenció a la dona en veure que li deixava una safata plena de pastissos de melmelada de codony.

Un dissabte a mitja tarda, quan jo estava a punt de veure el futbol a casa i mentre en Jan i la seva mare eren a buscar el meu regal de l'amic invisible —tot i que no vaig dir res, ja m'ensumava que jo li havia tocat a en Jan—, va sonar el telèfon: RIIIIING!!!! RIIIIING!!!!

—Sí, digui —vaig contestar.

—Bona tarda, em presento: Patou, Enric Patou, per servir-lo a vostè i felicitar la seva senyora!

—Perdó? Felicitar la meva senyora diu? —vaig dir amb incredulitat.

—Doncs sí, veurà, la butlleta que ella va omplir al mercat de Santa Llúcia ha estat premiada amb un joc d'estovalles i towallons nadalencs artesans! I poden passar a recollir-lo a la parada 23, Nadalart, de la senyora Acensi.

Aquella veu m'era familiar i el nom de Patou...

—Ahh! Jo a vostè el conec —vaig cridar emocionat—. És el senyor que em va vendre el tronc de Nadal!

—Sí, Patou, Enric Patou, d'ofici: venedor de troncs.

—Sap, ha crescut molt! —vaig explicar-li orgullós.

—Ja ho dic sempre —va respondre amb serenitat i franquesa. I va continuar:— Són troncs de Nadal originals. Encara més, aquests vénen dels boscos de Lapònia. I aquest any els he venut tots!

—Lapònia? D'on diu la llegenda que ve el Pare Noel? —vaig preguntar fascinat.

—Sí, ja el pot cuidar bé, aquests són únics! Però, sobretot, vagin amb compte, si us plau, de no carregar-lo massa, poden reaccionar com qualsevol animal o persona!

Vaig titubegar una mica, dubtant pel comentari, i suposo que, en veure que no deia res, va decidir donar per acabada la conversa.

—Apa, que tinguin un bon Nadal! I felicitats pel premi!

I acte seguit va penjar.

Em vaig quedar pensatiu... Què devia voler dir...?

El vespre de Nadal, a casa tot era xerinola. La família anava arribant per fer cagar el tronc i tots s'hi feien fotografies al davant, mentre provaven alguns dels aperitius de la Carne i deixaven els meus bunyols de bacallà, com cada any! Bé, tots menys la tia Ramoneta! Em sembla que se sentia una mica desplaçada per no haver fet cagar el seu tronc, «rei de les *peladilles* d'anís!», com ja era tradició familiar! Però és que en Jan i jo sabíem que aquell tió era un tió dels de veritat i no podíem perdre l'oportunitat de veure què ens cagaria a tots plegats.

En Jan i els seus cosins es van preparar amb culleres de fusta i bastons al voltant de la segona manta que vàrem posar al tronc, perquè estigués ben calentó. Tots havien esmolat bé els instruments per a colpejar i entonaven les primeres frases de la cançó del tió de Nadal, tot provant de posar-se d'acord amb la tonalitat de la cançó! Les càmeres estaven preparades i tota la canalla estava inquieta i amb els ulls vidriosos d'il·lusió esperant a començar la festa.

Així que, com a bon amfitrió, vaig decidir de fer de mestre de cerimònies i vaig començar:

—A la una, a les dues i a les...!

I tots vàrem començar a cantar:

—TIÓ DE NADAL...!!!!

Això va ser l'últim que vaig sentir abans que el tronc gegant deixés anar un pet enorme i un caramel, amb molta velocitat, impactés contra el vidre dret de les meves ulleres i el trenqués.

—A cobeeeeert! —vaig cridar.

I tota la família es va amagar com va poder darrere de butaques, sofàs i cadires, mentre queia la safata dels aperitius i es vessava una copa de cava al parquet.

Tot seguit va etzibar una altre escapament i va escampar prou caramels per a repartir entre petits i grans, però ningú no es va atrevir a sortir del seu amagatall a buscar-los, pel perill de rebre un impacte frontal d'alguna llaminadura.

Tots estàvem en silenci, no sabíem què podia passar...

—A l'hospital!!! —vaig tornar a cridar.

—Això és un empatx! —vaig dir recordant els consells del senyor Patou—. És un tronc de Nadal original i l'haurem de tractar com a tal! —pensava amb veu alta.

—Un tronc de Nadal què? —va dir l'oncle Toni, que em va escoltar.

Així que al cap de trenta minuts ja érem a Urgències de l'Hospital de Nostra Senyora de Meritxell, amb un tronc carregat en un carretó i tapat amb dues mantes.

Per sort, Urgències era buit i ràpidament una infermera molt amable ens va cridar per parlar amb el metge. El diagnòstic va ser ràpid, clar i concís!

—Necessita buidar i no pot esperar més! —va dir el metge.

Així que al mateix carretó i armats amb pals, crosses i tots els estris que vàrem trobar a la sala, tota la família i tot l'equip mèdic d'Urgències vàrem començar a cantar la cançó del tió de Nadal unànimement!

—TIÓ DE NADAL...!!!

La cançó es difuminava entre els sorolls del petardeig i d'evacuació del tronc. Les lllaminadures sortien a dojo escampades per tot arreu, hi havia caramels i obsequis dispars a dolls, de totes les classes, totes les mides i tots els colors, n'hi havia per a tothom i més!

Vàrem passar el vespre repartint caramels per totes les habitacions de l'hospital. En Jan feia viatges amb el carretó i en descarregava les lllaminadures per totes les plantes, mentre els seus cosins l'ajudaven amb bosses a les dues mans, en què portaven obsequis per a tothom! Repartien felicitat a tothom!...

No recordo un Nadal millor que aquell, i tot, gràcies a una persona, gràcies al senyor Patou, Enric Patou, d'ofici: venedor de troncs.

el dinar de Nadal

La història que us explicaré tracta sobretot sobre l'amistat, sobre una amistat un xic especial, però no per això menys real ni intensa. També us he de dir que no és un conte amb un final feliç, o sí..., de fet, no és clar: per a molts de vosaltres es tractarà d'un final més que feliç, per a d'altres serà ben bé una tragèdia, i per a mi, què voleu que us digui, cada cop que em toca explicar-la, ploro i somric alhora, a voltes ploro més, a voltes ploro menys, però sempre acabo plorant.

Cada any, per les dates de Nadal ens trobem tota la família al voltant d'una gran taula ben parada. No hem estat mai una gran família en nombre, però sí que estic convençut que he tingut una gran família en bondat i n'estic ben orgullós. Malgrat que cada any em sento més feixuc i la veu se m'esquerda, aquestes trobades anuals, tan cerimonials, les gaudeixo enormement, no només pels plats que s'hi mengen, sinó també per les converses que hi flueixen... I cada any la canalla em demana per què no m'han vist mai tastar la carn de la pilota del caldo de Nadal, ni provar els canelons boníssims de la iaia Teresa... i cada any explico, un cop més, aquell Nadal de l'any de 1938, quan jo només en tenia nou, d'anys.

Recordar aquells anys em fa viatjar molt, molt enllà, em fa pensar en espais oberts, sense cap altre límit que el que les cames m'imposaven, em fa pensar en com n'érem,

de feliços, els nens, malgrat les penúries de l'època, malgrat que anàvem mal vestits, mal alimentats, mal dormits.

Nosaltres vivíem a Can Sona, un mas que cau més amunt de Fontaneda. Teníem ovelles que ens donaven llana i llet, i diners quan podíem vendre la carn, si teníem sort que les ovelles quedaven prenyades. Les feixes les destinàvem a conrear blat per a tenir farina per a l'any, però tothom sap que Andorra no és un país per al blat, que les pedregades, la gelor i la pluja fora de temporada t'arruïnaven, any sí, any també, la collita, i, del poc que es collia, un cop batut i portat al molí de Sant Julià, no en quedava res. I jo m'indignava de veure tant de treball per quedar-nos amb la farina justa per a fer uns quants pans, i sense diners a les butxaques apedaçades.

Però si nosaltres passàvem misèria, més que en devien passar les gitanes que a pes de braços carretejaven fins allà dalt aquells farcells de roba gastada que et venien per nova. A mi em fascinava veure aquelles dones, guarnides des dels turmells fins al cap amb davantals, draps i mocadors. I quan obrien els farcells, ohhh, fins i tot brut i vell, ho veia preciós, però no recordo que mai se'ls hagués comprat res, perquè sempre es deia que venien roba de mala qualitat, que només de posar-te-la ja es feia malbé. Vés a saber, pobra gent, penso ara.

Àurea Ponsa Vidales

Finalista categoria adult

I els llauners, que pujaven a casa a apedaçar les cassoles, els cullerots i els plats de llauna, o els matalassers, que feien matalassos amb la llana que els donàvem ja neta, i tot, a canvi d'un plat calent de sopa de pa i timó?

Temps de gana..., però jo no en recordo, de misèria, tenia tot el que necessitava: moviment de gent que feia i desfeia en el dia a dia i que amb aquest anar tirant em feien aprendre sense llibres, i espai per a córrer, per a practicar les experiències viscudes, sense límits. No recordo crits, com tampoc no recordo baralles, tot i que sovint veia la mare parlar a cau d'orella del pare amb llàgrimes als ulls i ell l'abraçava fort i, amb un to de veu més alt que arribava a les meves oïdes, li deia:

—Ens en sortirem.

Recordo que acompanyava el padrí a guardar el ramat d'ovelles. Per tal de foragitar els llops, s'havia fet una cabana de fusta, on es quedava a passar la nit i que, amb la meua ajuda, traginava d'uns prats cap a uns altres, i així cada nit les ovelles tenien vigilant. Les penúries que passàvem per a moure la cabana! però recordo amb emoció les nits que vaig estar amb ell, no tantes com hauria volgut, a la vora del foc, sota el cel imponent, mentre rosegàvem un tros de pa sec amb cansalada que socarrimàvem sobre les flames altes, i m'explicava com es guarien les mossegades de l'escurçó, què havia de fer davant un turmell esquinçat o

com es caçava una llebre (i, amb l'ajuda del ganivet, què havia de fer per deixar-la a punt per a guisar). Però sempre la part més emocionant i impactant se la guardava per al final, quan el foc ja amainava i la Lluna queia alta, que era quan m'explicava les seves trobades amb els llops, trobades cara a cara.

Explicava històries que em deixaven amb la pell i el cor glaçats, històries que m'enduia al meu llit improvisat sobre el jaç d'herba alta, dins d'aquella cabana de fusta també improvisada, i que em feien somiar que era un caçador de llops i d'escurçons i de llebres... i així m'adormia, fins que, sobresaltat, em despertava a mitjanit quan sentia el vent que xiulava o el cant del gamarús que buscava conversa, o el lladruc del gos que maldormia, i em despertava esverat, tremolant com una fulla, pensant en si finalment l'encontre amb els llops seria real i hauria de demostrar els meus dots de caçador abans d'hora.

Però la història que us vull contar és ben bé una altra, tot i que rau en aquella mateixa època.

Tot i tenir nou anys, ja pencava com un home (o això volia jo) i sempre anava amunt i avall, ajudant els pares i els padrins, portant la berena als segadors, omplint els càntirs (i aprofitant per a observar si els capgrossos ja tenien potes), portant la mula a pasturar (i anant a collir glans o rovellons,

o a buscar caus de conills), fent garbes de blat (i saltant-les tot i els crits de l'oncle quan veia que tornava a deixar a terra les espigues ben pentinades)... i va ser en aquella època de no parar que, pels volts de la Mare de Déu d'agost, en un matí més aviat fresc, quan anava a omplir els cànirs d'aigua de la font, a la petita bassa em vaig trobar un ànec (d'aquells que tenen el plomatge tan vistós, de color verd al voltant del coll, tot i que aquell devia ser molt jove encara, i entre el plomatge lluent li sobresortia alguna ploma maldestra).

«Caram, quin regal que tindran a casa quan els porti l'ànec», vaig pensar. Tot i que se'l veia força magre, seria un bon àpat. Sorprenentment, sense gaires cabrioles el vaig poder agafar, i això va ser així perquè, tal com vaig veure al cap d'uns dies, tenia una pota ferida.

Els cànirs van quedar ben oblidats a la font mentre jo tornava cap a casa més content que unes pasqües. I va ser durant el camí que vaig pensar que a casa encara estarien més satisfets si em presentava amb un ànec ben grassonet, desplomat i a punt de menjar. El padrí m'ensenyaria com engreixar-lo, matarlo, desplomar-lo i tallar-lo, i, ben mirat, encara que faltaven molts mesos per a Nadal, seria esplèndid donar l'ànec a la mare i a la padrina perquè el cuinessin durant aquelles dates.

Vaig preparar una gàbia amb filferros i posts velles, i sense donar gaires explicacions vaig córrer a buscar el padrí.

L'alegria de l'ànec em va caure als peus quan la mare em va agafar per l'espatlla i entre paraules tallades em va dir: —Lo padrí és mort.

Aquells dies el padrí guardava les ovelles al Serraplà i cada matí, abans d'engegar el ramat fora la pleta, baixava a esmorzar amb nosaltres.

Aquell matí no va baixar, i en anar a mirar què passava se'l van trobar mort a la seva improvisada cabana, talment com si estigués dormint.

La sotragada va ser forta a casa (i no us explico la sensació de fosc que a mi em va envair), perquè aquell homenot era molt estimat, no només ho sabia tot, sinó que també sabia com dir-ho i quan dir-ho.

La buidor que m'havia deixat aquella pèrdua la vaig anar omplint amb les visites (d'amagat dels de casa) que feia a l'ànec. El primer dia m'hi vaig asseure al costat i vaig plorar-hi en silenci. Els dies següents vaig començar a parlar-li, a explicar-li les meves pors, la meva buidor, i ell no deia res, es limitava a menjar el crostó de pa que li duia o les fulles de bleda, i en senyal d'agraïment movia el coll amb el cap enlaire i d'esquerra a dreta.

Va ser més o menys al cap d'una setmana que em vaig mirar l'ànec i no hi vaig veure només un ànec tancat en un gabió que quan li donava menjar i beure es mostrava agraït, hi vaig veure un ésser viu que no es podia moure, perquè estava engabiat. Així és que el vaig agafar i el vaig deixar anar.

—Vés, vola i torna amb els teus —vaig dir-li amb veu ben clara i forta.

L'ànec va obrir les ales, va batre-les, però no va anar enlloc. Amb prou feines va fer unes passes maldestres que em van fer adonar que devia tenir una de les potes ferida. «Si lo padrí fos aquí, sabria quin remei donar-te», pensava amb resignació.

La pota, no vaig saber curar-la-hi (se li va curar tota sola), però d'ençà d'aquell dia la nostra relació va anar a més fins que es va consolidar una bona amistat.

Com que les ovelles s'havien de portar a pasturar, em va tocar a mi de guardar-les mentre a casa donaven veus que es buscava pastor. I el que us explico ara és tan cert com que em dic Pepito: només havia de dir «Ala dreta», que l'ànec ja anava cap a la dreta, batent les ales i bramant, i aturava les ovelles. O bé: «Ala prou», i l'ànec quedava ben ajagut i en silenci.

Recordo perfectament que aquell inici de novembre ens va caure una nevada imponent, seguida d'un torb gèlid, gens normal ni per l'època de l'any ni per la situació privilegiada del mas. Les ovelles no podien sortir de la cort, passaven gana. El blat encara no l'haviem acabat de batre i el teníem garbellat al paller, i tot i tenir el celler ple de pomes, carabasses, trumfes, cebes..., i algun conill al carner, jo sabia que la situació no era bona, que a casa patien.

La padrina, amb aquells ullets petits i rodons, d'un gris clar lluent, m'agafava sovint per l'esquena, tot palpant-me les costelles, i amb la veu esquerdada em deia:

—Aquest cos té gana, i aquí dalt no n'hi ha, de menjar.

I aleshores mig en veu alta, mig en veu baixa explicava que si anàvem a viure a baix, a Sant Julià, o potser fins i tot a la Seu d'Urgell, a mi m'agafarien segur, segur de mosso en alguna casa, i la mare podria trobar feina netejant o servint a l'hostal i el pare, cuidant el bestiar...

Jo l'escoltava, però no sabia si ho deia per dir o si la cosa anava seriosament, i sempre li contestava:

—Jo no vull marxar d'aquí dalt.

I jo patia per l'ànec. El menjar era poc abundant, però, tot i la gana d'un nen de nou anys, me'n guardava la meitat a la butxaca pensant en el meu amic.

Fins aleshores l'havia mantingut amagat. La idea de menjar-me'l ja havia estat més que oblidada, però volia continuar mantenint-lo en l'anonimat, potser perquè veia que els grans tenien els seus, de secrets.

Li vaig trobar un racó ben amagat del paller i al pic de mitja tarda, quan el vent semblava amainar una mica, el treia a fer un volt i li explicava que si els pares feien cas de la padrina, marxaríem cap a Sant Julià, perquè allà dalt no hi havia prou menjar.

I em posava a plorar de ràbia i tristor. I l'ànec se'm posava a la falda i amb el bec m'agafava la mà. Us ho imagineu? No sé què entenia, però estic convençut que més del que aleshores em pensava.

El mes de novembre avançava molt lentament, el fred no semblava tenir aturador, i aquelles paraules de la padrina semblava que anaven agafant força, fins al punt que els pares ja en parlaven sovint, de la possibilitat de marxar per anar a buscar fortuna fora d'aquelles terres. Jo em tapava les orelles amb les mans, ben descaradament perquè veiessin que no hi estava d'acord, i quan la mare m'acaronava, llavors, els cabells, m'aixecava d'un bot i marxava corrents cap al paller a cercar la complicitat de l'ànec, al qual demanava què podíem fer per evitar de marxar, per canviar la situació, per fer entendre als pares que ens en sortiríem!

I va arribar el desembre, i amb el canvi de mes, també va canviar el temps. El sol va tornar a aparèixer en aquelles gelades terres, i a poc a poc, dia rere dia, els caramells s'anaven desglaçant, gota a gota, i les congestes de neu que el torb havia acumulat capritxosament es van anar fonent, i, tot i que les hores de sol eren cada cop més minses, quan n'hi havia, era ben calent, i semblava que la tardor havia tornat.

L'ambient a casa també va reeixir, però només un xic, i no tant com jo volia. Continuaven les converses entorn a la idea de marxar, comentaven que si ja havien parlat amb tal veí i els havia recomanat anar a casa de tal altre que buscaven un mosso, que jo hi podria anar una temporada (sense els pares) i què sé jo quines bestieses més.

I per molt que els insistia entre llàgrimes que el mal temps ja havia passat i podríem passar l'hivern tots junts a casa, em miraven en silenci com si em preguntessin: «I de què viurem?»

Llavors va passar allò: pel dia de Santa Llúcia, mentre explicava a l'ànec que ens moriríem de gana si no marxàvem, va sortir del seu niu de palla i es va llançar cap al munt de blat que encara hi havia per a batre.

—Què fas? Si els pares veuen que un ànec s'està menjant el poc blat que ens queda, segur que fem les maletes avui mateix!!! —vaig cridar espantat.

Però no només no em va fer cas, sinó que no parava de menjar i menjar, picotejava tot el que trobava al pallier. Fins aleshores, s'havia limitat a alimentar-se del que jo li donava, que no era gaire cosa. Potser ja s'havia cansat de mi? Em vaig posar a plorar desorientat. Ara sí que veia que no ens en sortiríem.

Però anava ben errat, del tot, de cap a peus.

L'ànec es va cruspí pràcticament tot el blat que teníem, malgrat els meus precs, els crits i les picades de peus. I tant es va engreixar que per la vigília de Nadal, poc que es podia moure. Quan el vaig anar a veure el dia 24 de desembre, era una boleta de plomes que se'm va acostar feixugament fins als peus, em va mirar, es va posar a batre les ales i amb el bec no parava de pessigar-me el ventre de la cama, com si, tot i el pes enorme que l'immobilitzava, tingués ganes de jugar. Em vaig posar a riure (com feia dies que no ho feia) i fins i tot vaig caure ben ajagut a terra mentre l'ànec m'anava fent pessigolles amb el bec, i jo no parava de riure. No sé fins quan vàrem estar jugant, rient, fent tombarelles..., finalment, vaig acabar adormint-me al costat del meu bon amic.

Quan em vaig despertar, l'ànec jeia immòbil al meu costat, encara calent, però ben mort.

Vaig provar de reanimar-lo, movent-li les ales, el cap, les potes, però va ser en va.

Em van caldre uns quants minuts per a fer-me'n a la idea, però tampoc gaire. I sense saber com va ser, vaig sentir la veu del meu padrí que em deia:

—Apa, afanya't, no t'entretenguis, vés per feina!

Aquell dia de Nadal va ser sens dubte el més especial, i màgic!

La mare va guisar l'ànec amb trumfes i pomes, i el va servir amb la coberteria de festa major. El pare va treure vi de saüc que tenia reservat per a ocasions singulars, i fins i tot me'n va deixar fer un glop. D'una part de la carn, la padrina en feu farcelletts amb col, carotes i timó. I amb els ossos cuits vam coure un brou que va allargar fins a Reis.

Jo només vaig atipar-me del condiment, que estava boníssim, però, tot i no fer ni mitja mossegada de carn, estava content, em sentia feliç (felicitat continguda). Aquell ànec aparegut del no-res, amb qui tantes hores de joc havia compartit, estava convençut que s'havia sacrificat per ajudar-nos, i jo li estava agraït: havia estat feliç al seu costat i ell m'havia demostrat que també ho havia estat amb mi. Què més es pot desitjar?

Una de les plomes de verd lluent, me la vaig quedar, i encara avui la porto a sobre.

Durant el dinar de Nadal, quan acabo d'explicar la història de la meva amistat amb aquell ànec collverd, em trec la ploma lluenta de dins la funda de les ulleres, l'agafo ben fort i la poso entre les mans menudes dels meus besnéts, mentre els dic:

—Noteu les pessigolles que la ploma us fa al palmell de la mà? Són de l'ànec que ens desitja a tots un MOLT BON NADAL!

pessebre vivent

Guaita, ja bull l'escudella. Quina oloreta... Els xiquets, d'allò que no hi ha. Marranegen i s'escriu per no res. I tan bon punt recaptada (de sota l'avet sintètic plegable) una part (la crisi) de la meitat bona dels regals que demanen, s'ha recuperat el nivell d'agressivitat de les entremaliadures. Són uns mocosos malcriats i consentits que totes se les empesquen. Sols declina la quantitat ingent de trapelleres de la Puríssima a la matinada del dia de Nadal: declaren la treva d'Advent, es comporten mitjanament bé i a la tirallonga intercalen articles ambicionats que cal·ligrafien amb cura, elegància i correcció, i juguetes que detesten, esborrallades de mala manera (missatge subliminal que l'impostor Nicolau, fart de poma caramel·litzada, entén perfectament). També deixen galetes per als rens voladors i una pastanaga per al Rudolph. En l'adopció de costums anglosaxons, ja només els cal modificar els menús d'aquestes dates tan assenyalades i entranyables.

Cada any em fa pujar la mosca al nas, la canalla del diable. En fa cinc que vaig aterrar (aterratge forçós) en aquest infern i es pot dir que sóc un veterà de guerra. No tenen senderi. Són de la pell de Barrabàs. No paren de fer un xivarri de cal déu, empaitar mones i altercar per tot com gat i gos. Quan no desbarren sense moderació ni es dediquen a la boxa antiesportiva, és la cançó de l'enfadós: tu tens el got més ple de taronjada, si vols el Pokémon que tinc repetit m'hauràs

de fer d'esclau, ara no et deixo jugar a la Wii... I moltes figuretes no duren dos telenotícies.

Anit no volien adormir-se i vam haver de romandre estàtics fins a tres quarts de quinze. Ara que, tot comptat, prefereixo fer l'estàtua aquí, en aquests mons paral·lels (Arda, Tatooine, Monstròpolis...) que a la parada del mercat de Santa Llúcia on les vaig passar magres. Un cop em va engrapar una vaileta, tota convençuda, i vaig estar de pega: sa padrina la va enganxar de bursada... Després, la potineria d'aquests galifardeus me la vaig prendre com un mal auguri que, efectivament, es va complir (la llei de Murphy), perquè ens fan anar de corcoll contínuament: ens arrosseguem a les rases, ens posen de cap per avall, duem a terme missions impossibles, expedicions a la Terra Mitjana, viatges interestel·lars amb Luke Skywalker, Han Solo i la princesa Leia... Si no desapareissin la Setmana dels Barbut, poc que arribaríem a la Candelera. Ens guanyem la hibernació. Són les nostres vacances. Descanem d'aventures i disbarats.

Avui ben d'hora han endollat el reproductor d'àudio portàtil a un amplificador estereofònic i alternen versions canòniques de temes tradicionals tipus *Santa nit* amb tonades com *Pastores en vela* (i tant!) interpretada pel gran Manolo Escobar o la sonsònia insuportable del *Feliz Navidad* de Boney M. I això rai. Les distorsions i les interferències que ens arriben de l'espai exterior encara les podem entendre, però les

Manel Gibert Vallès

Finalista categoria adult

disfuncions internes... Per exemple, hi ha una pastoreta de faiança (els manca criteri del que és l'homogeneïtat pessebrista) que en comptes de braç té un fil de coure que penja. Per ventura, tragina la canastra de prunes a l'altra banda. Ser de plàstic té avantatges, però quan arremeten amb tisores punxegudes... En aquest univers, entre moltes altres desproporcions, abunden xais, oques i conills més alts que el molí de dalt d'aquell puig; matolls que equivaldrien a arbres gegantins i peixos que a penes si «beben en el riu».

Ara mateix flairo el rostit del forn. Em temo que se'ls ha recremat. Amb tant de rebombori, no m'estranya. Me n'aniré a fer rotlle amb els altres rabadans i la Heidi. Són a la vora de la fogaina, un bloc de sal gruixuda amb forma de buscalls damunt d'una bombeta vermella intermitent que proporciona caliu de veres. Hauré d'anar amb cautela. Aquests llepafils poden sortir de trasantó. I si t'enxampen ja tenim armat el sacramental: que s'ha mogut, que l'has mogut tu, que no, que et foto una nata, que m'hi torno... S'acaba amb plors, també cobrem nosaltres i la mare els diu que es mouen soles, les imatges del pessebre. I és clar!

Del bell mig del pont estant, on solc fer petar la xarrada amb el pescaire que, no sé com, ha fet cap a la plata de massapans, es domina el panorama. El mantell de molsa els ha quedat bastant bé. I la cascada. I el poblet hebreu de

suro. I els caminets de serradures. Hi ha dies que els fulls de diari de sota ressurreixen, i més si s'ha filmat una escena bèl·lica, però avui hi haurà una bona disposició del paisatge... fins que Afrodita A digui «pits fora». Què veig? Indiana Jones de patge, Trinity rentant roba, Xin Xan ensenyant la trompa a l'aiguadera i, al bressol, en lloc del nen Jesús, l'Obama! I a l'altra riba m'esperen Gòl·lum, el baró Ashler i la Bruixa Avorrida.

Ja hi estem habituats, als intrusos. La falta és dels pares. Han aviciat tant els fills que encoratgen les seves exigències i cedeixen a precés i xantatges emocionals. Els barrufets van obrir pas a la migració d'una fauna d'upa, fins dinosaures que quan ens despertem encara són allà i tota mena de comparses lletjos, dolents i bons, acabidillats per Winnie the Pooh, James Witherdale i l'angelical i jolieu nineta dels nostres ulls, Lara Croft. Han dit que volen destituir-la en favor de Bella Swan. Què hi farem. Mentre no se'ls acudi Jacob Black de reemplaçant. El quid de la qüestió és que sovintegen els aldarulls i s'exposa la nostra enteresa. Sense anar més lluny, abans-d'ahir ens van encolomar dos *gremlins* malèvols, que arran de la pluja (de regadora) van causar gran mortaldat de cabrons, cabres i cabrits. Mazinger Z, Sarah Connor i Bilbo Saquet els van aturar com van poder, però van sucumbir. Jo, covard com altres que no ho diries (l'increïble Hulk, Iron Man, els Venjadors...), em vaig refugiar en una balma, sense desvetllar la princesa Fiona. El bo del

cas és que ahir al matí els éssers diabòlics jeien esquarterats en un prat, i que la matança no s'havia perpetrat amb espasa làser sinó a mossegades de gos de mida real (ja era hora que aquest animal que ens assetja fes una cosa bé). També em treu de polleguera que no sàpiguen les atribucions de cadascú i que ens plantin a la babalà, àdhuc de cara al caganer (Puyol, la Moreneta...) o d'esquena al naixement (ahir hi teníem el Raphael i la Caballé; avui, parella tennística). I això que fingim que ens ve de nou, que ha nascut un minyonet ros i blanquet, i que l'adorem amb veritable entusiasme, però ens dispensen tan poques atencions...

Ai! A qui se li acut de tirar farina? I hauré d'esperar que fotin el camp, resistint el gris i el doll gèlid del riu de paper de plata entatxonat d'ànecs talla XXL. Sort que duc la samarra i una bufanda al sarró.

A vegades et fas un panxó de riure i te'n burles, de les desgràcies d'altri: Mike Wazowski estavellant-se contra un semàfor, James P. Sullivan saltant a la quarta dimensió del parquet flotant, les germanes HSS banyant-se en arenes movedisses... o la mala jugada que de poc no degolla el custodi del portal (el xèrif Woody) amb un fil de pescar: ja treia la llengua quan va ser deslliurat per l'intrèpid Spiderman, que se sostenia amb el joc de llums que han instal·lat enguany, mal subjectat a la paret amb cinta aïllant. La pega és que al cap de poc el cablejat va caure, va causar

per carambola estralls al Falcó Mil·lenari i va tocar el rei negre d'esquitllada. Sa majestat Baltasar es va fer una luxació al muscle que li fa veure l'estrella de Betlem, i de resultes de la caiguda pateix de vertigen, però com que és molt complidor mira de convèncer Kobe Bryant que deixi d'ocupar el lloc que li correspon per mandat bíblic. L'escorta dels Lakers es queixa que té l'epidermis igual o més colrada i diu que això li dona dret a la reialesa, que la culpa és de Pau Gasol, que l'ha suplantat com a filadora... La filadora verídica fa rodar la corriola del pou on hi havia Rafa Nadal, que ara caça papallones... Federer ja no sap què ha de fer i li comenta que no pot ser que Djokovic brandi la raqueta sense tenir en compte que representa la vara florida de Sant Josep, i que no fa amb la Maria Xarapova...

Calla, que obren el cava. El tap catapultat ha enderrocat Messi (enèsim penal escamotejat). George Clooney somriu i mussita «What else?» Neymar agafa el rebot de cap, abaixa l'esfèrica amb el pit, l'acaroni amb l'empenya, se'n surt d'esperó, retalla davant de Lord Farquaad, xuta i estaborneix Sergio Ramos... Abans de gaire ens podrem moure i desentumir els músculs. El Nobita no, que està en coma. I els assistents a l'opípar festí, així que hagin consumit la sopa de galets salada, la carn d'olla crua i el carbonitzat; un cop els bordegassos, enfilats en una cadira, hagin destrossat el poema i hagin fet cagar el pobre tió (no en tenien prou, no, amb els dolços dels mitjons penjats a la xemeneia, un altre

síntoma d'invasió cultural) a bastonades bestials, entre nadala i nadala amb mà ensalivada, simbomba, forqueta, bòtil d'anís i espanta-sogres encolat als llavis, imbuïts per espirituosos d'alta graduació, es fotran del càndid de torn, diran que ha mamat com un cosac, quan assegurí que Harry Potter ha fet desaparèixer C-3PO i R2-D2. Tan bé que s'han aparellat en els rols de bou i somera, els galàctics, però corre la brama que el pupil avantatjat de Hogwarts els rellevarà per Brad Pitt i Tom Cruise. I tampoc no ajuda, el Vaticà, negant la presència del remugant i l'equí a l'establia original.

I és que això és un xou de saraus. Nosaltres, els personatges de tota la vida, caldria que vigiléssim més, i els forans, els desplaçats de la globalització, alienígenes i zombis inclosos, ser més reverents amb la consuetud local. Envaïts de belluguets (Buzz Lightyear, les Tres Bessones, Shrek, Doraemon...) que enreden tothom i surten de context, un dia tindrem un disgust de debò perquè, el Senyor no ho vulgui, si ens arribés el motlle d'un antagonista més maligne que Gargamel, René Belloq i el doctor Octopus, posat cas que fos Bin Laden, aleshores sí que hauríem begut oli tots plegats i tururut viola. Tant si les restes mortals del malvat de carn i ossos van ser llençades a les fondàries abissals de l'Índic com si el papu tresca com un troglodita per cavernes laberíntiques de l'altiplà afganès, seria més letal que no pas Darth Vader, Terminator i Sàuron junts, que són entre

nosaltres i Déu n'hi do. Ni la força mística dels Power Rangers, ni Gàndalf, ni Neo, no ens salvarien. Seria una hecatombe, l'extermini de la gent de bé que encarna l'autèntic esperit nadalenc més nostrat.

acta_{del}

25è concurs de contes de Nadal

Reunit el jurat del vint-i-cinquè Concurs de contes de Nadal, format per:

- Sra. Marta Avilés
- Sra. Carina Cadet
- Sra. Iolanda Círia
- Sra. Remei Chamorro
- Sra. Anna Riberaigua

Després d'haver deliberat en les sessions dels dies 8 i 28 de gener del 2013,

MANIFESTEN:

a. S'ha assolit un nombre de 164 participants en l'edició d'enguany: 33 en la categoria Alevins, 78 en la categoria Infantil, 30 en la categoria Juvenil i 23 en la categoria Adults.

b. Tot i la gran quantitat de contes presentats, el jurat ha pogut arribar a un consens en les decisions en tots els casos i ha decidit el següent:

CATEGORIA ALEVINS

- El jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 32, perquè és un conte ben estructurat i relaciona l'època de Nadal amb la situació econòmica.

El conte porta per títol *En Cerni i l'aventura* i correspon a Josep Vidal Panadero, de 10 anys, de Canillo.

- Primer premi al conte núm. 2, que destaca per la seva originalitat. Desprèn alegria i obvia la moral típica del Nadal.

El conte porta per títol: *La revolta dels tions* i l'ha escrit Lluç Sasplugas Vázquez, de 9 anys, d'Andorra la Vella.

CATEGORIA INFANTIL

- El jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 16, per la seva idea original relacionada amb la gastronomia.

Es tracta de: *200 grams de Nadal* i és de Maria Arqués Rubió, de 13 anys, d'Escaldes-Engordany.

- Primer premi al conte núm. 63, per la seva originalitat, el seu to irònic i humorístic al llarg de tot el relat.

El conte es titula: *El Diwali del Sr. Waterson* i l'ha escrit Ona Pujol Puy, de 14 anys, de Sant Julià de Lòria.

CATEGORIA JUVENIL

Pel que fa a la categoria Juvenil, el jurat ha considerat que en conjunt els treballs presentats no estaven prou ben estructurats, mancaven d'originalitat i tenien poca relació amb el Nadal.

CATEGORIA ADULTS

- El jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 3 perquè és un conte divertit, fàcil de llegir on la barreja de la realitat i la ficció està ben resolta.

És el conte titulat *Una bona feina* i pertany a Ramon Esquerré Cirera, d'Escaldes-Engordany.

- Primer premi al conte núm. 12 que, escrit amb un to enèrgic, està carregat de crítica social amb humor, ironia però també amb perspectiva i empatia.

El conte es titula: *Rosebud* i l'ha escrit Iñaki Rubio Manzano.

Andorra la Vella, 26 de febrer de 2013

acta_{del}

26è concurs de contes de Nadal

Reunit el jurat del vint-i-sisè Concurs de contes de Nadal, format per:

- Sra. Sandra Lucena
- Sra. Vanina Beidenägl
- Sr. Alfons Codina
- Sra. Olga Armengol

Després d'haver deliberat el 12 de febrer del 2014,

MANIFESTEN:

a. S'ha assolit un nombre de 119 participants en l'edició d'enguany: 27 en la categoria Alevins, 59 en la categoria Infantil, 9 en la categoria Juvenil i 24 en la categoria Adults.

b. Tot i la nombrosa quantitat de contes presentats, el jurat ha pogut arribar a un consens en les decisions en tots els casos i ha decidit el següent:

CATEGORIA ALEVINS

- El jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 26, perquè és un conte on s'ha relacionat el Nadal amb la figura dels menairons, de forma ben original.

El conte porta per títol *Una estrella diferent* i correspon a Marc Masete Josa, de 9 anys, de Canillo.

- Primer premi al conte núm. 20, és un relat molt ben estructurat i ben resolt que destaca pel seu dinamisme.

El conte porta per títol: *Una aventura nadalenca* i l'ha escrit Pol Martos Altimir, de 10 anys, de Sant Julià de Lòria.

CATEGORIA INFANTIL

- El jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 43, per l'emotivitat i la tendresa del relat.

Es tracta de: *Històries de l'àvia Antònia* i és de Marta Codina, de 14 anys, d'Andorra la Vella.

- Primer premi al conte núm. 10, destaca per la seva originalitat, el dinamisme dels diàlegs i una història molt imaginativa.

El conte es titula: *On són els galets?* i l'ha escrit Núria Garcia Segarra, de 11 anys, d'Encamp.

CATEGORIA JUVENIL

Pel que fa a la categoria Juvenil, el jurat ha considerat que en conjunt els treballs presentats els manca treballar i revisar la redacció i ha decidit donar un sol premi.

- Primer premi al conte núm. 1, perquè és un relat en el qual destaca una bona redacció i el personatge principal, que té molta força.

El conte es titula: *Cor de gel* i l'ha escrit Míriam Daravano Ferreira, de 17 anys, de Santa Coloma.

CATEGORIA ADULTS

En la categoria d'Adults el jurat ha decidit nomenar dos finalistes.

- Pel que fa al primer el jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 15 perquè és un conte que s'emmarca en l'Andorra d'abans i que recull una relació d'amistat ben especial.

És el conte titulat *El dinar de Nadal* i pertany a la Sra. Àurea Ponsa Vidales, de Fontaneda.

- Pel que fa al segon el jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 22. És un retrat humorístic i esbojarrat dels pessebres actuals.

El conte porta per títol *Pessebre vivent* i l'ha escrit el Sr. Manel Gibert Vallès, d'Arans.

- Primer premi al conte núm. 14 que, escrit amb molt dinamisme, ens presenta un punt de vista nou del tió de Nadal, ple de màgia i humor.

El conte es titula: *Enric Patou, d'ofici: venedor de troncs* i l'ha escrit el Sr. Jordi Trébol Ibarz, d'Encamp.

Andorra la Vella, 18 de febrer de 2014

Edició: **Govern d'Andorra. Biblioteca Pública del Govern**

Disseny i maquetació: **Moles disseny**

Dipòsit legal: **AND.460-2014**

ISBN: **978-99920-0-693-1**

13

Govern d'Andorra